

DÁTUM

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

II/74.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Tájékoztatás vagy manipuláció?

Megmászhatóan történelmi tény, hogy a decemberi forradalom napjaiban románok és magyarok egyaránt áldozták életüket a gyűlölt diktatúra megdöntéséért. Azokban a napokban azt hittük, hogy ez a közös véraldozat, összefogás, nemkülönben az önzetlen magyarországi segítség új fejezetet nyit a két nap történelmében, beleértve Erdély népeinek kapcsolatait is. Sajnos, nem az optimistáknak lett igazuk, hanem azoknak, akik túl jól ismerték az erdélyi helyzetet, és tudták, érezték, hogy a másfél évszázados román nacionalizmusra építkező Ceausescu-féle elnemzetlenítő, sovinszta politika kedvező talajra talált. A diktátor tömegtájékoztatása és propagandagépezete által terjesztett, néha burkolt, néha nyílt magyar- és idegenellenes uszítást nem lehet pár nap alatt kitörölni az agykból. Mégsem gondoltuk, hogy a marosvásárhelyi tragikus eseményekre sor kerülhet egy vajúdo demokráciában. Talán még magyarázatot is lehetne találni a véres eseményekre. Félrevezetett, manipulált, primitív, részeg embereket, lumpen elemeket, alvilágot lehetne mentésnek felhozni, akik kihasználták a viszonylagos szabadságot és...

Sajnos Marosvásárhelyen és Erdélyben, sőt most már a Regátban is, nem erről van szó, hanem bizonyos érdekcsoportok (pártok) tudatos és valószínűleg összehangolt akciójáról. Olyanokról, akiknek nem érdeke a román nép felemelkedése, Románia civilizált, európai állammá való átalakulása. Számukra nem ez a cél, hanem egy szellemileg zárt, lehetőleg homogén, ortodox, autokratikus nemzetállam megteremtése, amelyben idegenek számára nincs hely.

Sajnos ezekhez a középkori elképzelésekhez megfelelő propagandát biztosítanak a román sajtó és tömegtájékoztatás bizonyos körei is. Az új vezetés toleranciát tanúsított a sajtó iránt, elfogadta a mea culpát, és csak a túlságosan kompromittált főszerkesztőket, hírügynökségi, rádió-tévé elnököket váltották le. Helyükön maradtak viszont az összes rovatvezetők, hírmagyarázók, sőt a bukaresti lapok és a nevet változtatott Agerpress megyei tudósítói is. Róluk, főleg Erdélyben, köztudott volt, hogy nemigen szívlelik a magyarokat, és szoros kapcsolatban álltak a titkosrendőrséggel is. Így aztán az a paradox helyzet következett be, hogy az új vezetés tulajdonképpen Ceausescu propagandagépezetével és sajtójának zömével kénytelen együtt dolgozni, akik bizony nem mindig tényszerű, a valóságot tükröző adatokat, helyzetelemzéseket küldtek a központi sajtónak, rádiónak vagy tévének és természetesen a felső vezetésnek. Ez a tendenciózus félretájékoztatás a marosvásárhelyi tragikus események során csúcspontot ért el. A központi sajtó helyi tudósítói olyan jelentéseket küldtek, amelyek kizárólag a magyarokat állították rossz fénybe, így készítenve magyarellenes állásfoglalásra a tájékozatlan regáti lakosságot és a külföldet is. A kormány később kénytelen volt elismerni, hogy téves tájékoztatást kapott, de amíg erre sor került, a román lapok országsszerte sok száz olyan cikket közöltek, amelyek a magyarokat sovinszta gyilkosoknak, románfalóknak mutatták be, sőt megvádolták Magyarországot is, hogy elszakadásra biztatja az erdélyi magyarságot.

Lássunk egy sor példát a manipulált tájékoztatásra, amelyet sajnos nem valamelyik eldugott vidéki kisváros lapjából, hanem Románia legjelentősebb lapjából, a bukaresti Adevarulból (egykori Scinteia) vettünk. Ennek a lapnak is csak a címe, a fejléce és a főszerkesztője változott, a munkatársak és a hangvétel maradtak. Kérdés, kinek a szolgálatában állnak most? Tehát lássuk a március 23-i (!) négyoldalas számot. A gyanútlan és naiv olvasó figyelmét az ragadja meg először, hogy az addig erős kék színű fejléc ezúttal komor fekete... És alatta három hasábos vezércikk. Az erős szak térképe címmel. A szerző, *Magdalena Boianiu* asszony a lap régi gárdájához tartozik, nemigen fukarkodott dícsérő jelzőkkel, amikor a diktátorházaspárt kellett isteníteni... Most viszont nemzetiségi szakértő lett, és azon elmélkedik, hogy miért nyúlnak eroszakhoz a vitázó felek, pontosabban a magyarok, amikor a vitát tárgyalásokon is lehetne rendezni. Sajnos a magyarok a dorongokat kedvelik, vallási és határelmozdító céloktól vezérelve akarják elűzni a románokat Erdélyből. Aztán kerek-perec kijelenti: „Szembe kell néznünk az igazsággal. Az erdélyi románok és magyarok nem szeretik egymást, az egykori padtársak melodramatikus kijelentései ellenére sem. Kollektív bizalmatlanság és visszautasítás uralkodik, amit a részletek tanúsága szerint külföldről tartanak fent”. Aztán említést tesz az orvoshallgatókról is, akik magyarul szeretnének tanulni, kijelentve, hogy ennek semmi értelme, mivel a külföldön élő orvosok is tudnak jól gyógyítani, pedig nem az illető ország nyelvén tanultak az egyetemen...

Sajnos ugyanazon az első oldalon ott van egy másik cikk is, amelyben *Dragomir Horomnea* úr azt veti Tökés László szemére, hogy Temesváron őt az ortodox románok védtek meg, akik nem is annyira hívők voltak, mint inkább az egész román nép keresztmetszete(!), de ezt Tökés elfelejti, és most Amerikában a román nép érdekei ellen dolgozik, felszólítva az amerikai vezetést, hogy ne adja meg Romániának a legnagyobb kedvezményt, amíg a magyarok nem kapnak kiváltságokat Erdélyben. Arról elfeledkezik Horomnea úr, hogy éppen Tökés kérte a kedvezményt, miközben Cornea asszony azt követelte, hogy az USA ne ennek a kormánynak, hanem csak a választások utánának adja meg a kedvezményt. A cikkben elhangzik az a kérdés is, hogy ki hatalmazta fel Tökést az amerikai tárgyalásokra, kinek a nevében tárgyal...? A manipuláció legkirívóbb példáját egy harmadik cikkben, pontosabban jegyzetben találjuk, ugyancsak az első oldalon. Az *Ismereiden folyadék* című jegyzet megjegyzéseket fűz azokhoz a nálunk is látott iszonyatos felvételekhez, amelyeket az ír tévések Marosvásárhely főterén készítek titokban. *Anghiep Paraschiv* képzeletét az a kép ragadta meg, amikor az elvetemült barbárok a földön fekvő tehetetlen embert ütlegelik, aki szerinte román volt. A barbárok pedig magyarok... Milyen vér lehet ezek ereiben? – kérdezi olvasóitól. Válaszol is rá, kijelentve, hogy az nem vér, hanem valamilyen gyűlöletet hordozó folyadék, amelyet csak a hematológusok határozhatnak meg pontosan. A szerzőt és az írásának helyt adó szerkesztőjét egyáltalán nem érdekli az az aprócska tény, hogy az áldozat Péter Mihály egyetemi tanár volt, a támadó „barbárok” pedig a Vatra Romaneasca nemzetiféltő pribékjei.

Régi szokás szerint meg kell szólaltatni magyarokat is. Ezek véleményét a lap régi tudósítója *Gheorghe Giurgiu* jegyezte... *Sándor Zoltán* nyugdíjas például azt nyilatkozta neki, hogy szerinte a románok egyáltalán nem élveztek nagyobb jogokat, mint a magyarok. Nem is lenne semmi baj, ha egyesek nem képzelnék azt, hogy mindent meg lehet oldálni pár nap alatt.

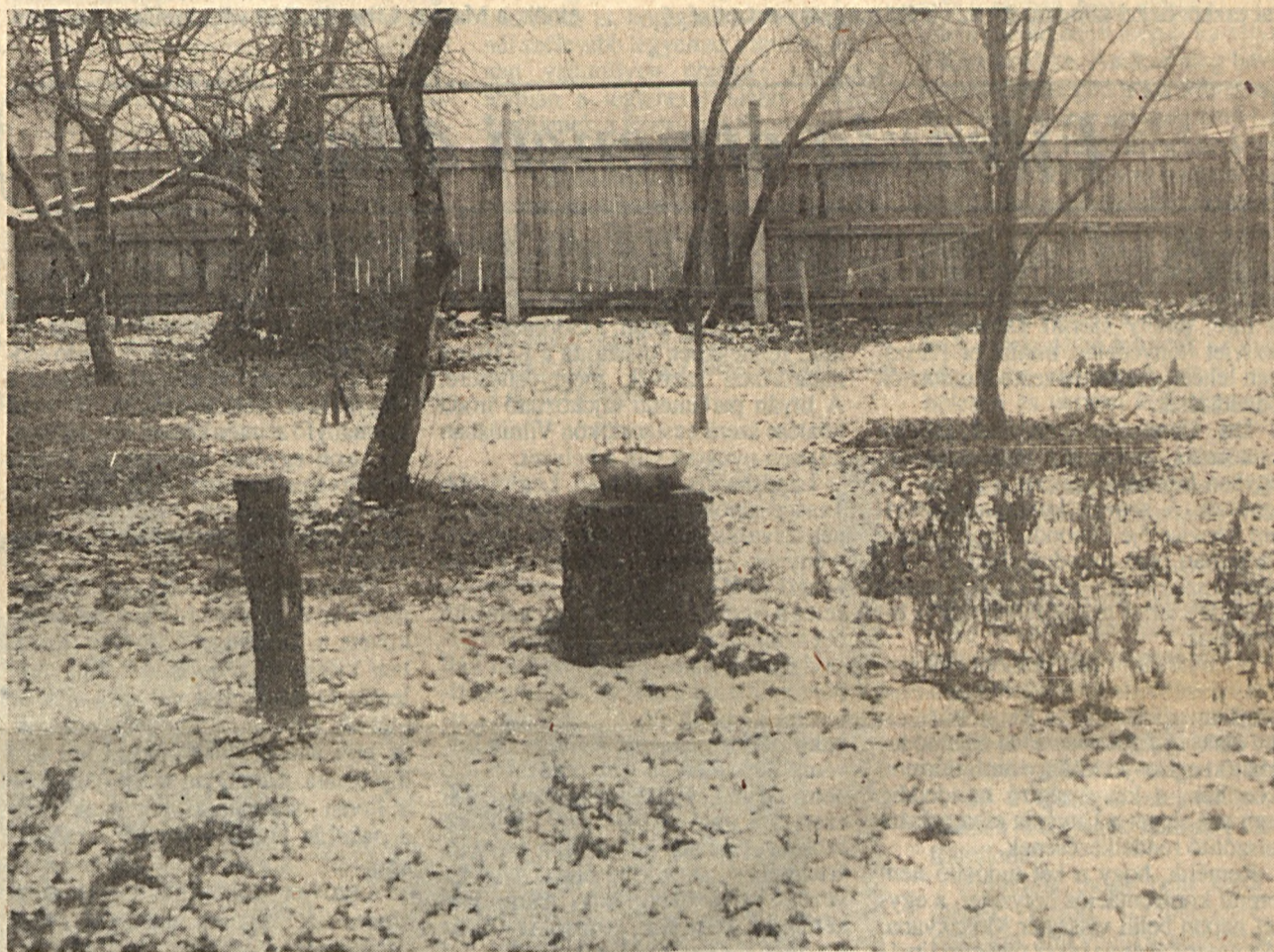
folytatás a 3. oldalon

Csalni tanít a családi pótlék – törvény?!

(Megleپő felfedezés egy joghézagról a 4. oldalon)

A felrobbant ház lakói

(LÉT-kérdések a 8. oldalon)

„A kompromisszumokból már elege van a romániai magyarságnak” – mondja Sütő András a 3. oldalon

Az önkormányzat kisebbségi alapjog

Tegnap a Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiuma plenáris ülésén tovább folyt a vita a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségekről (kisebbségi kódex) szóló törvénytervezetről, és a kisebbségi önkormányzatok számára készült statutum modellről.

Az európai szempontból is fontos dokumentum hazai megalkotása, mint ismeretes, több szempontból is sürgetővé vált. Ezek közül első helyen szerepel az önkormányzatiság, mint a kisebbségi alapjog, miután a hazai nemzetiségekre vonatkozó alkotmányerejű törvények több mint hiányosak e tekintetben. A hozzászólók szerint a törvénytervezet minden, a hazánkban élő nemzetiségek szempontjából fontos kérdést magában foglal. Voltak azonban, akik hangoztatták, hogy mielőbb szükség lenne az úgynevezett önkormányzati törvény meghozatalára, mert csak ezután tisztázható az egyes önkormányzatok joga az információszerezésre, a képviselőre és a törvényen ellenállásra. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy pillanatnyilag a tervezet néhány kitétele hatályos jogszabályba ütközik. Az ülésen a Bel-, Kül- és Pénzügyminisztérium képviselői érdemi javaslataik mellett felajánlották a tárcák segítségét a tervezet pontos megszövegezése és mielőbbi véglegesítése érdekében. A kollégium tagjai a megbeszélések során az alábbi nyilatkozatot adták ki:

A Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiuma aggodalmát fejezi ki, hogy a román kormány – ígéretei ellenére – még mindig nem tette meg az összes szükséges lépést a tetlegességig fokozódó magyarellenes uszítás megfékezésére, a hiteles, országon belüli és nemzetközi tájékoztatás érdekében. Fontosnak tartja leszögezni, hogy az Erdély-szerte elharapódzó kisebbségellenes tömegmegmozdulásokat a jelek szerint a háttérből sovinszta erők irányítják, amelyektől a román vezetésnek egyértelműen el kell határolódnia, azokat haladéktalanul meg kell fékeznie, s a jogos nemzetiségi követeléseket mielőbb teljesítenie kell. A Kollégium támogatja a magyar kormány ez irányú törekvéseit, s maga is erőfeszítéseket tesz a kisebbségi jogvédelem nemzetközi rendezésére. A romániai többségi és kisebbségi lakosság közötti feszültség oldása érdekében – számos erdélyi magyar értelmiségi véleményével egyetértve – kéri a magyar állampolgárokat, hogy – tanúsítsanak önmérsékletet a Romániával kapcsolatos véleménynyilvánítások terén és lehetőség szerint tartózkodjanak a tüntetések szervezésétől. A Kollégium kéri, hogy a magyar állampolgárok romániai tartózkodásuk során különös körültekintéssel, higgadtan viselkedjenek, hogy ne adjanak provokációra lehetőséget.

Budapest, 1990. március 29.

(t.hámori)

Koalíciós kilátások?

Az MDF bejelentette, megkezdődtek az egyezkedő tárgyalások több párttal, így elsősorban a Kereszténydemokrata Néppárttal és a Független Kisgazdapárttal. Mindkét párt készségét nyilvánította arra, hogy országos választási szövetséget hozzon létre az MDF-fel.

Nemcsak a pártok vezetői között, hanem helyi szinten is folynak az egyeztetések, ám ezekbe a megbeszélésekbe az MDF elnöksége nem szól bele. Azt, hogy az MDF jelöltje kinek a javára lép vissza vagy kivel köt megállapodást a támogatásra, a helyi szervezetek döntenek el. Már konkrét eredmény is van: megállapodtak abban, hogy Budapesten a XII. kerületben az FKGP támogatni fogja az MDF jelöltjét a választás második fordulójában.

A tájékoztatón az is elhangzott, hogy a Hazafias Választási Koalícióval országos szinten nem egyezkedik az MDF. Azt azonban nem ellenzi az elnökség, ha létrejönnek helyi megállapodások. Antall József, a párt elnöke egy kérdésre válaszolva kifejtette, hogy nem híve a nagykoalíciónak. Nyugat-európai példákra utalva hangoztatta, ezek többnyire ártanak a többpártrendszer egészének, s magának a parlamentáris demokráciának. Ha egy mód van rá, Magyarországnak olyan kormányra van szüksége, amely bírja a Parlament nem túlságosan nagy többségének a bizalmát, s egymással együttműködni képes pártokat foglal magába.

(folyt. a 4. oldalon.)

A liberális nézetazonosság nevében

Levél a Román Nemzeti Liberális Párt elnökségének

Tisztelt Elnökség! A szabadságesszék diadalmas előretörésének vagyunk tanúi ezekben az években szerze a világ. Az egyen jogai és lehetőségei – különösen földrésztünk ezen sokat szenvedett keleti felének országaiban – rég nem látott mértékben bővülnek, s teszik reménykeltővé a szabad élet megvalósulását. Az évszázadok folyamán nemzetiségek fejlődött népek a természetjogi elvek és a helsinki záróokmányban érintettek alapján méltán bizakodnak nemzeti érdekeik és értékeik csorbítatlan érvényesülésében – felismerve immáron, hogy azok híján az egyén nem lehet szabad, s viszont az egyéni jogok sérelme esetén a nemzeti érdekek is csorbát szenvednek. Századunk véres eseményeiből lesűrhető ezen felismerés igazságának gyakorlati érvényesítése – úgy véljük –, ezért minden nemzet józanul politikázó és szabad gondolkodású egyéne számára nyilvánvaló. Nekünk, szabadelvűeknek, akiknek a személyes jog és szabadság szent és sérthetetlen, elfogadhatatlan bármely nemzeti kollektívum, mint végső érték kinyilvánítása, s erre való hivatkozással akár egyének, akár más nemzeti közösségek jogainak korlátozása.

Tisztelettel felkérjük ezért önöket, hogy – pártjaink fenti közös alapelvei értelmében – a rendelkezésükre álló politikai eszközökkel támogassák az ott élő magyar nemzetiségű

polgárok erőfeszítéseit az őket is megillető egyetemes emberi és politikai jogok érvényre juttatásában. Kérjük, hogy tegyék lehetővé a nem csupán a liberális eszméknek ellentmondó, de az egyetemes emberi értékeket is tagadó, nemzeti szűkeklésből táplálkozó megfélemlítés és erőszak romániai eluralkodását; a nemzeti kisebbségek erőszakos, adminisztratív vagy ügyvezető „népi követelés”-en alapuló asszimilálását. Bizunk abban, hogy a szélsőséges kollektívizmusból bama és vörös színű mérgeknek utóhatásai nem okozhatnak maradandó károsodást régióink társadalmainak életfolyamataiban. A liberális nézetazonosság, valamint a fenti bizalom reményében fejezzük ki az önkkel való tárgyalási készségünket és javasoljuk, hogy keressük a személyes találkozás lehetőségét az esetleges együttműködés módzatainak megvitatása érdekében és különös tekintettel a pártjainkat összekapcsoló liberális elvi alapokra. Az eljövendő májusi általános választásokra pártjainknak sok sikert kívánunk.

Budapest, 1990. március 29.

Tisztelettel:

dr. Mészáros Vilmos

elnök, a Magyar Liberális Párt választmánya nevében

Litvánia átmeneti állapota

Litvánia le van zárva a külföldi újságírók előtt, így nem felel meg a valóságnak a Reuter hírgyűjtőknek az a híre, amely szerint Dmitrij Jazov szovjet honvédelmi miniszter Párizsban lehetségesnek nevezte a tudósítók odautazását.

Ezt Geraszimov szöveg közölte csütörtöki moszkvai tájékoztatóján, egyben hibásnak nevezte a Reuter jelentését. A szovjet külügyminisztérium képviselője elmondta, hogy Jazov Párizsban nem mondott ilyet, s ezt a párizsi szovjet követség katonai attaséi hivatala szerint magnófelvételek is bizonyítják.

A Litvániából való mielőbbi visszatérésre szólította fel a Washington Post című amerikai és a La Repubblica című olasz újságok moszkvai állandó tudósítóit a szovjet külügyminisztérium. Közölték, a két újságíró mindaddig nem tett eleget a Litvánia elhagyására felszólító rendelkezésének.

Remélik, hogy a két tudósító nem teremt konfrontációs helyzetet, s egy-két napon belül visszatér Moszkvába. (Az amerikai és az olasz újságíró litvániai tartózkodási engedélye a hét végéig érvényes.)

Edward Kennedy amerikai demokrata párti szenátor kész közvetíteni Vilnius és Moszkva között – közölte Vytautas Landsbergis. Elmondta, hogy két litván parlamenti képviselő találkozott Moszkvában Kennedyyel, aki közölte, hogy hajlandó közvetíteni a kapcsolatok rendezésében. Landsbergis hangsúlyozta: egyelőre nincsen szó az önálló határvédelmi szervek felállításáról és nem tervezik az önálló védelmi minisztérium létrehozását sem. A kérdést egyelőre bizottság tanulmányozza. A litván parlamentnek, a saját határ-

őrizeti szervek és az önálló védelmi minisztérium felállításáról hozott határozata nagy nyugtalanságot váltott ki ugyanis Moszkvában, s Gorbacsov elnöki rendeletben utasította a KGB-t a határvédelmi szervek megerősítésére. A litván parlamenti tájékoztató iroda közlése szerint csütörtökön Vilniusban teljesen nyugodt volt a helyzet.

Landsbergis, a Litván Legfelsőbb Tanács elnöke elvben beleegyezett a népszavazásba. Ez jelentős engedménynek számít, hiszen kielégíti Moszkva fő követelését. A szovjet vezetés a litván függetlenségi határozata óta hangoztatja, hogy a balti köztársaságban élőknek népszavazáson kell dönteniük Litvánia státuszáról. A politikus a UPI hírgyűjtőknek adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a Litvánia népe óhajtja a népszavazást, ő nem ellenzi. Hozzáfűzte, hogy 300 ezer támogató aláírás összegyűjtése szükséges a hatályos litván törvények értelmében ennek kiírásához. A litván vezető hangozta, hogy bármilyen kérdéssről – a népszavazásról is – kész véleményt cserélni Moszkvával.

Szerda óta a litván vezetés hűteni próbálja a felforrósodott indulatokat. Ozolas miniszterelnök-helyettes bejelentette, hogy (meg nem nevezett) szovjet illetékesek eloszlatták a litván vezetés leg súlyosabb aggodalmait, s a vilniusi kormány nem érzi már oly súlyosan fenyegetve a litván függetlenséget, mint a hét elején. Nem tudható, hogy kik és milyen garanciákat adtak a katonai fellépés mellőzésére, de – a jelek szerint – ezek a biztosítékok olyan meggyőzőek voltak, hogy a litván vezetőket békülékenyebbé tették.

Koppenhágát vagy Oslót javasolta egy Litvániáról folytatandó szovjet-

litván tárgyalás helyszínéül Landsbergis. Ellemann-Jensen dán külügyminiszter a javaslatot támogatta, azzal a feltétellel, ha Moszkva és Vilnius ebben előzetesen megegyezik. Oslo előző nap hasonló készséget mutatott a tárgyalások lebonyolítására. A svéd kormányfő szintén közvetített ajánlott. Carlsson egyúttal aggodalmát fejezte ki a litvániai eseményekkel kapcsolatban és felszólította Moszkvát, hogy tartózkodjon a szükségtelen beavatkozástól.

Párbeszédet sürgetett Leonyid Zamjatin is. A Szovjetunió londoni nagykövete a Times-ban közzétett levélben kifejtette: most elsősorban türelemre és dialógusra van szükség. Ez utóbbit egyébként régóta javasoljuk, ez elvi álláspontunk – teszi hozzá a diplomata. Zamjatin szerint azonban a litván nacionalista köröknek mindenekelőtt le kell hűteniük érzelmeiket.

A szovjet honvédelmi minisztérium amnesztiát hirdetett mindazon litván katonaszökevényeknek, akik önszántukból jelentkeznek a hatóságoknál – jelentette csütörtökön a TASZSZ. A szovjet hírgyűjtők szerint a minisztérium nem indít büntető eljárást a hatóságoknál önként jelentkező szökevények ellen. Az elmúlt hetekben több mint 250 litván sorkatona hagyta el laktanyáját, egyeznek a bánásmódra panaszkodva, mások azért, mert nem hajlandók „idegen” hadseregben szolgálni. Keddre virradó éjszaka szovjet deszantosz 23 litván katonaszökevényt hurcoltak el kórházi menedékhelyeikről. Azóta ötven dezertőr önként jelentkezett.

A Die Welt interjúja Antall Józseffel

„Sem emlék, sem varázslat”

– mondja Radnóti Miklóssal szólva az MDF vezetője. Antall József, aki valószínűleg az első nem kommunista miniszterelnök lesz, nem hagy semmiféle kétséget az iránt, hogy az MDF egyáltalán nem akar a szocialistákkal, tehát a kommunista párt utód szervezetével együtt kormányozni, és hogy a fórum a szabad demokratákkal is csak végszükség esetén kívánna koalícióra lépni.

Egyebek mellett a Die Welt ismertetésében ez olvasható arról a beszélgetésről, amelyet a befolyásos napilap az MDF elnökével, mint írja, a magyarországi első szabad parlamenti választások győztesével készített. A lap szerint a párt vezető bosszúsán nyilatkozott azokról a Nyugat-Európából – egyébiránt az NSZK-ból is – kiinduló kísérletekről, hogy a fórumra ráerőltessék a „bevált” reformkommunisták átvételét egy eljövendő új kormányba. Ennek kapcsán a Die Welt ezt idézi Antall Józseftől: „nagyon érdekes, hogy nyugati demokráciákból való politikusok, de nyugati bankárok és újságírók is ezt akarják ránk erőltetni. Azt még megérteném, ha ilyen óhajok Moszkvából vagy totalitárius rezsimektől érkeznének”. Szocialistáknak vagy reformkommunistáknak egy MDF vezette kormányban való részvétele semmilyen körülmények között sem kerülhet szóba. Tudnivaló ugyanis, hogy a demokráciákban egy új párttal vagy egy új koalícióval új politikusok is jönnek. „Willy Brandt, amikor kancellár lett, még a CDU-politikus Gerhard Schrödert sem tartotta meg miniszternek, jóllehet, utóbbi biztonssággal állíthatóan nagyon jó szakember volt”.

Hasonlóképpen elutasító magatartást tanúsít Antall – írja a Die Welt – olyan nyugati kísérletekkel szemben, hogy nagykoalíciót tanácsoljanak neki az SZDSZ-szel. Demokráciákban nagykoalíció – véli Antall – egyáltalában csak átmenetileg, nemzeti szükségállapot vagy háború esetén lehetséges. Természetesen – de ezt nem kívánja – Magyarországon is előfordulhat olyan kritikus helyzet, hogy egy ilyen összefogáson alapuló kormány az egyetlen kiút. A jelen pillanatban azonban nem ez a helyzet. Eppenséggel néhány pártunkívült esetleg megbízhatnak szakminiszteri teendő ellátásával.

Az SZDSZ-t Antall alapján véve – írja a Die Welt – „antikommunista frazeológiával álcázott baloldali pártnak” látja. Szerinte az SZDSZ nem azonos mértékben liberális párt, mint a hasonló nevű nyugati pártok. Sőt, az MDF-elnök véleménye szerint a magyar szabad demokraták „magukba olvastatták” azokat a szavazatokat is, amelyek egyébként a szociáldemokráciára jutottak volna. Az igazi liberálisok Magyarországon a Fidesz szervezetének fiataljai. „A Fideszből, ha a fiatalok idősebbek lesznek, egykor klasszikus liberális párt lehet” – idézi a lap az MDF elnökét.

Az újság a továbbiakban egyebek között megállapítja, hogy az MDF-elnök súlyosan aggódik a határokon túli, elsősorban a Romániában élő magyar kisebbségért. A romániai magyarság – így Antall – a fennmaradásáért küzd. Sok román számára mindig Magyarország volt az ellenségkép. A hatalom különböző román birtokosai mindig úgy próbálták összetartani saját népüket, hogy ezt a magyar ellenségképét festették a falra. Romániában még ma is vannak olyan erők, amelyek mintegy az alábbi jelszónak megfelelően érvelnek: „az élet rossz Romániában, de arról, hogy a dolgok ilyen rosszul mennek, a magyar ellenség tehet”. Az erdélyi konfliktus eljövendő megoldásáról Antall szkeptikusan nyilatkozik: némely deflítóval ellentétben sohasem hitte, hogy a probléma önmagától megoldódhat majd Ceausescu bukása és a bukaresti felkelés után. „Aláírtuk a helsinki záróokmányt, és ehhez tartjuk is magunkat. Romániai, erdélyi honfitársaink számára igényeljük az emberi jogok és a népcsoportok jogai megvalósítását. Azt akarjuk, hogy a romániai magyarok autonómiát kapjanak. Európa nem felelhet el, hogy a két és fél milliónyi romániai magyarság a világ legnagyobb nemzeti kisebbsége.” Ezeknek az embereknek meg kell kapniuk azt a jogot, hogy magyarként szabadon élhessenek, meghozza az óvodától egészen az egyetemig és választott hivatásuk teljesítése közben. „A kommunista diktatúrák összeomlása után Kelet-Európában a szélsőségeknek sok fajtája jelentkezik.” Szlovákiában is voltak akciók az ott élő magyarok ellen. Esetleg nehézségek támadnak szovjet Kárpát-Ukrajnában, ahol szintén számos magyar él, vagy a jugoszláv Vajdaságban is, ahol a szerb nacionalisták aktívak.

Keresztény támogatás

Az Európai Néppárt, amely az Európai Közösségek 12 országában megválasztott Európa Parlament keresztény párti képviselőit tömöríti, csütörtökön teljes támogatásról biztosította a magyar keresztény pártokat a választások második fordulójára. A brüsszeli közlemény hangsúlyozza, hogy az ENP teljes mértékben megbízik Antall Józsefben, az MDF elnökében, illetve az FKGP és a KDPN vezetőkben, olyan politikusoknak tekintti őket, akik képesek Magyarországot Európa útjára vezetni.

Legalább Celac szerint

„Biztató a helyzet”

A román külügyminiszter szerint „biztatóan alakul a helyzet” Erdélyben a nemzeti problémák megoldása. Celac ezt Párizsban jelentette ki a francia–román vegyes bizottság ülészakánának megnyitásakor. Szerinte a magyar közösség képviselőivel folytatott megbeszélések „máris érdekes megállapodásokhoz vezettek”. Szerinte „a román többség és a magyar kisebbség közötti megbeszélések légköre igen konstruktív”. „Erdélyben most nyugalom van és építő szellemben, realista módon haladnak az olyan megoldások felé, amelyekben mindkét fél érdekelt” – jelentette ki. Azt is közölte, hogy az Ideiglenes Nemzeti Egységintézmény irodája szerdai ülésén „biztató fejleményekről” kapott tájékoztatást.

Vranitzky hajlandó

Az osztrák kancellár hajlandó megjelenni és nyilatkozni a parlamentnek az ügyvezető Noricum-üggyel foglalkozó bizottsága előtt, ha ilyen meghallgatásra a testület őt megidéri. A bizottság hónapok óta vizsgálja: milyen politikai felelősség terheli a korábbi kormányzat illetékeseit azért, hogy az osztrák Noricum állami iparvállalat a nyolcvanas évek közepe táján az osztrák semlegeséggel összefüggő törvények megsértésével ágyúkat szállított az egymás ellen háborúzó Iránnak és Iraknak. Áprilisban ettől függetlenül bíróság elé állítják a törvénytelen fegyverexportban való közvetlen részességgel vádolt iparvállalati vezetőket.

A VILÁG HÍREI

– Moses Rosen romániai főbbi leszögezte, hogy az országban a forradalom után „újabb, az eddiginél is veszélyesebb formában jelentkeznek az antiszemitizmus”. Szerdán Washingtonban adott interjújában rámutatott arra is, hogy külföldről – Kanadából, az Egyesült Államokból és más országokból – Romániába utaznak a Vasgárda nézetein nevelkedett személyek. Most számos irományban úgy állítják be a háború utáni éveket, hogy a zsidók, s főként az erdélyi magyar zsidók felelősek a kommunista vezetés politikájáért és büneiért.

– Románia nem engedélyezi, hogy a romániai emberjogi helyzettel foglalkozó különleges ENSZ-megbízott beutazzék az országba. Utazásának célja az lett volna, hogy pártatlanul vizsgálja ki: történtek-e és ha igen, milyen jog sértések márciusban Marosvásárhelyen. Mint ismeretes, az ENSZ Emberi Jogok Bizottsága tavaly határozta el a romániai emberjogi helyzettel foglalkozó különmegbízott kinevezését. Ez év március elején mandátumát egyhangú határozattal egy évvel meghosszabbította. A határozat elfogadását követően a román küldött kormánya együtt-

működési készségről biztosította az ENSZ Emberi Jogok Bizottságát és annak különmegbízottját.

– A Vietnami Kommunista Pártot aggasztja a kommunizmus középkelet-európai bukása. A párt KB két-hetes (!) üléséről kiadott közleményében sajnálkozását fejezte ki „a világforradalmi folyamatot kedvezőtlenül befolyásoló” események miatt. A VKP KB szerint „a reakciós imperialista erők ki tudnák használni a szocialista országok nehézségeit”. – Nehézségei Vietnammak is vannak – állapítja meg a KB a hanoi rádióban szerda este beolvasott közleményében: az ország az utóbbi három év gazdasági reformjai ellenére sem jutott ki társadalmi és gazdasági válságából. A testület a VKP megújulásában, a vezetési színvonal emelésében és a tömegkapcsolatok erősítésében látja a kiutat.

– Irak cáfolta, hogy köze lenne a Londonban szerdán leleplezett csempészakcióhoz, amelynek résztvevői a brit hatóságok szerint nukleáris fegyverek gyűjtőszervezetét akarták az arab országba továbbítani. A bagdadi külügyminisztérium nyilatkozata szerint valótlannak az ezzel kapcsolatos

brit állítások. A külügyi szöveg hazája felháborodásának adott hangot „az iraki légitársaság törvényesen Londonban dolgozott munkatársának” őrizetbe vétele miatt.

– Calfa cseh-szlovák miniszterelnök csütörtökön hivatalos látogatásra az olasz fővárosba érkezett. Kihallgatásán fogadta a Vatikánban II. János Pál pápa. Calfa találkozik az olasz kormány, a törvényhozás és a gazdasági élet vezetőivel és fogadja őt Cossiga köztársasági elnök. Calfa látogatása az első csúcspontú érintkezés a két kormány között azóta, hogy Prágában demokratikus fordulat történt. Cseh-szlovákia előzőleg ajánlatot kapott Rómától, hogy csatlakozzék a négyes – olasz–magyar–osztrák–jugoszláv – együttműködéshez ötödikként.

– Mindössze egy óra hosszút közvetíthetett műsort az első független jugoszláv tévéadó – az adást a hatóságok betiltották. Az 1970 óta működő Stúdió-B független belgrádi rádió Vécsernje Novosztij című lappal és a Száva nemzetközi kongresszusi központtal összefogva kezdte meg csütörtökön reggel az első független tévéprogram közvetítését. Az adást tíz perc múltán

zavarni kezdte a központi televízió, majd egy órával később megjelent a stúdióban a közlekedési és postaügyi minisztérium két felügyelője és azonnal leállították a sugárzást. Arra hívtak, hogy a Stúdió-B szervezői nem szerezték be a szükséges engedélyeket, jóllehet csupán a belgrádi rádió és televízió jóváhagyását nem kérték ki.

– Összeült Tallinnban az új Észt Legfelsőbb Tanács, amelynek tagjait a köztársaság utóbbi fél évszázadában először választották meg a többpártrendszer körülményei között. Várhatóan már az első napokon szóba kerül a köztársaságban fő kérdésnek számító észt függetlenség ügye. A közelmúltban megválasztott Észtország Kongresszusa – amely egyfajta párhuzamos parlamentként tevékenykedik, kizárólag észt nemzetiségűek képviselét vállalva, s a Szovjetuniótól való elszakadást, a függetlenség és a polgári társadalom visszaállítását mielőbb elérendő célnak hirdette meg. Egyes képviselői a Legfelsőbb Tanácsot nem tekintik legitím szervnek, benne csak a „megszálló hatalom adminisztratív szervét” látják.

Az Amerika Hangja első partnere

A budapesti „Rádió Bridge” az Amerika Hangja első kelet-európai partnere, jelentették be szerdán a külföldre sugárzó amerikai állami rádióhálózat központjában. A magyar-amerikai tulajdonban levő új budapesti rádióadó minden napszakban átveszi majd az Amerika Hangja hír-, kulturális- és sportműsorait, időjárás-jelentéseit. A műsorok túlnyomórészt az Amerika Hangja washingtoni központjában készülnek s műholdon jutnak Európába, ahol azokat több mint 200 városban sugározzák. Az angol nyelvű programok mellett az Amerika Hangja 43 nyelven, köztük ismeretesen magyarul sugároz a becslések szerint 130 milliós hallgatóságának.

Sokan vannak, akik nem fogadják el, hogy a nemzetiség elnyomása kettős volt, mert nemzetiségi mivoltában ugyanúgy szenvedett a magyar, a német, a szerb és a többi. Ezt nyilvánvalóan főleg egy olyan réteg képviseli – mármint az ellenkezést a magyar nyelvű oktatás általánosítása dolgában –, amely kedvezményeket kapott a Ceausescu-féle diktatúrától. Amelynek előnyei és könnyen szerzett előnyei támadtak abból az asszimilációs gyakorlatból, amit főleg a mi tájaink és elsősorban a Székelyföldön a Ceausescu-féle politika meghamisított. Persze vannak köztük jó szövetségeseink is. Többek között egy Smaranda Enache nevezetű, nagyon tehetséges román értelmiségi asszony, aki a bábszínháznak is az igazgatója. Egy vita keretében számunkra jóleső érzés volt, amikor elmondta, hogy a román tanárok, tanítók, professzorok, értelmiségiek,

Itt a helyem Erdélyben IV.

újságírók, politikusok ne csodálkozzanak azon, ha Vásárhely magyar lakosága nagy sietséggel lát hozzá a saját tanügyi kereteinek megteremtéséhez. Ne feledjék el – mondotta –, hogy 1918-ban meghirdették a gyulafehérvári pontokat, amelyek önrendelkezést ígértek a romániai magyarságnak. Ebből nem lett semmi. 1945-ben újra meghirdették a teljes nemzetiségi jogrendszert, amelyből lett ugyan valami, de igen rövid idő alatt visszavonták, megsemmisítették, szétverték. Most harmadikban érhető, hogyha gyanakvás tölti el ezt a tömeget a beígért jogok dolgában, s ezért igyekeznek a mostani lehetőségeket minél hamarabb megragadni. Van mód, lehetőség rá, hogy most nekiálljunk a nemzetiségi jogok megteremtéséhez. Az viszont egyelőre akadály, hogy az elv maga, amely szerint alulról jövő kezdeményezések keretében kell az önálló nemzetiségi művelődési köröket megteremteni, nem érvényesül. Az alulról jövő kezdeményezés – mint mindig, itt is – azt jelenti, hogy mindenütt konfliktusos módon indul aszerint, hol, milyen szinten gondolkodnak azok, akiket érint ez. Központi rendelkezéssel sok esetben könnyebben lehetne megoldani valamit. Az országos főhatóságok kötelező erejű rendeletei sokat segítenek ebben a folyamatban. Ehhez a dolgok normalizálódása szükséges. A mai kavargás letisztulása. Remélhetőleg erre is sor kerül később.

Ez csak egy példa volt arra nézvést, hogy mivel küszködünk mi is itt hely-

„Lelki kútmérgezés”

ben. Az elmúlt negyedszázad alatt ugyanis nagyon sok értékes embert vesztettünk el. Emigráltak – minden irányba. A tehetetlenségben, a cselekvésképtelenségben az emberek visszahúzódtak. Közgyűi képességeik elsorvadtak. Mert elsorvasztották! A szövetség vezetőinek kiválasztása – megyénkben is – lassú folyamat, de azért csak halad. Több alkalommal is mondtam, mert bizakodással tölt el, hogy eleddig ismeretlen egyéniségek bukkannak föl üzemből, intézményekből, akikről kiderül, kiváló emberek, jó szervezők, tisztán gondolkodó, radikális tartású emberek.

A megalkuvás szellemét kiirtani nagyon nehéz, ezért a radikális fiatalokra van leginkább szükségünk. A skála nagyon gazdag: a janicsároktól, nemzeti-áruktól a legradikálisabb ellenzéki csoportokig... Mindegyik a két véglet között valahol középen lévőket kell megtalálnunk. Gondunk e pillanatban az is, hogy azért lehetetlen minél szélesebb legyen az a terület, ahonnan valamilyen objektív válogatás alapján a legtehetségesebb emberek kerüljenek a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségébe, közösségébe. Valamiképpen fel kell oldanunk azokat az ellentéteket is amelyek feloldhatók. Többek között valamiféle békét is kell teremtenünk, amely nemzeti összefogást biztosíthat. El kell kerülnünk a torzalkodásokat, a számonkérésnek olyan formáit, amelyek csak megosztják – vagy megosztanak – ezt a nemzetiséget.

Ez persze nem sajátosan nemzeti állapot, mert az egész országra jellemző most ez a forrongás. Általános a gyanakvás mindazokkal szemben, akik a múltban valamilyen politikai, adminisztratív funkcióban működtek. A helyi román sajtó sorozatosan olyan támadásokat indít olyan magyar személyek ellen, akik az államapparátusban dolgozva kifejezetten csak adminisztratív munkát végeztek. Erkölcseleg próbálja a helyi román napilap lehetlenné tenni, kompromittálni őket.

A politikai vitának azt a formáját választják, hogy nemzetiségi ügyeinket, problémáinkat fölvető magyar tollforogatókat, anélkül, hogy nyíltan vitába szállnának velük, oldalról és gyalázatos módszerekkel, erkölcsileg próbálják lehetlenné tenni. Amelyeknek van egy kis viskója, szénaszáritó házikója a Hargitán, arról meghirdetik a román újságban, hogy vigyázat, ez a nép bőrére gazdagodott meg és kastélya van a Kárpátokban. Amikor meg beviszed a szerkesztőségbe a kis szénaszáritó fényképét, akkor azt meg nem hajlandók közölni. Tehát ilyen bulvár eszközökkel küzdenek, ami nagyon megnehezíti a mi munkánkat is, no meg a román olvasót is félrevezetik, a magyart fölháborítják – ebből is konfliktusok származnak naponta –, békétlenséget szítanak olyannyira, hogy némely helyen verekedéssé fajulnak az ilyen viták. Ilyen jelenségek között nagyon bölcsen és okosan kell eligazodni és vigyázni arra is, hogy ne kényszerüljünk kínos kompromisszumokra, mert a kompromisszumokból már elege volt ennek a romániai magyarságnak!

Különbben is a sepsiszentgyörgyi szándéknyilatkozat megfogalmazza, hogy ott, ahol nemzetiségi jogaink kihasználása komolyabb akadályba ütközik, a szervezet él és élni fog a politikai küzdelem változatos eszközeivel. Hogy ebbe mi tartozik bele, az nem mindenki számára világos – egyelőre –, de a tömeges megnyilatkozások minden lehetséges kulturált változata föltétlenül.

Reméljük, hogy nem kerül sor – többek között – tüntetésre vagy sztrájkra, ami végül is csak ártana a jelenlegi országos vezetés törekvéseinek. Mert nagyon fontos, hogy az összromániai magyarság a mai vezetéset fenntartás nélkül támogassa. Úgy értem, fenntartás nélkül mindaddig, amíg állja a szavát és azt az ígértét, hogy radikálisan megoldja a nemzetiségi kérdést. Reméljük, hogy nem kerül sor olyan megnyilatkozásokra, amelyek a román néppel való végrebékés együttélésünket megghiúsítanak.

Elmondta: Sütő András
Közléstesi: Bali János
fotó: Bali

A Fehér Ház a választásról

„Igen biztató, az Egyesült Államok számára is bátorító, hogy Magyarország a választásokkal újabb nagy lépést tett a demokrácia felé vezető úton” – jelentette ki a Fehér Ház helyettes szóvivője, Roman Popadink. Rámutatott: egész Kelet-Európában tapasztalható irányzat, hogy a kommunista pártok helyébe demokratikus pártok lépnek. A kérdésre, milyen kihatásokkal lehet a választás eredménye, a minden valószínűség szerint kommunisták nélkül megalakuló új kormány az amerikai-magyar kapcsolatokra, a szóvivő kijelentette: természetesen úgy vélik, hogy a demokratikus pártok segíthetik elő a további haladást a demokrácia felé, a piacgazdaság kialakítását. Együttal emlékeztetett arra, hogy az amerikai-magyar viszony már huzamosabb ideje, még George Bush elnök tavalyi budapesti látogatása előtt folyamatosan javult, hiszen „Magyarország az élen járt a reform útjára lépett kelet-európai országok között”.

Párhuzamok

A Magyar Demokrata Fórum és a Szabad Demokraták Szövetsége között olyan jellegű a különbség, mint az angol konzervatívok és a Munkáspárt között – nyilatkozta Antall József, az MDF elnöke, a DIE WELT-nek adott interjújában. A parlamenti választások első fordulójának győztese egyértelműen az MDF – folytatta a továbbiakban –, várakozással és megalapozott reményekkel tekintünk a második forduló elébe.

(B. B.)

Levél Marosvásárhelyről

A „Romania Libera” napilap ez év február 3-i számában olvasom a Tia Sorbanescu tollából származó – „Dicolu de patimi” című cikket, amelyben emberiséggel és demokratikus hozzáállással védelmébe veszi Enache Smarandát, a Maros Megyei Nemzetmentési Front Tanácsának tagját, aki ellen – amint a cikkből kitűnik – valóságos rágalmazó hadjáratot indítottak sajtóban és telefonon. „Valakik” őt árulónak titulálták. A dolog előzménye az volt, hogy Enache Smaranda asszony 1989. január 28-án, vasárnap este a Szabad Román Televízióban objektíven, teljesen demokratikus és humanus szellemben védelmébe vette a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum problémáját, kijelentvén, maga is úgy ítéli meg, a fenti líceum a magyarokat illeti meg. Ezt az érvekkel alátámasztott, humanusan megfogalmazott beszédet a román szabad televízióban magam is végignéztem – hallgattam. A nagy jelentőségű és fontos felszólalás feltétlenül elengedhetetlen volt; a Maros Megyei Nemzetmentési Front ezzel is hozzá akarván járulni, hogy véget érjenek a líceum ügyében felmerült, már tarthatatlan viták és ellenségeskedések.

Az ügyet megvilágítandó, 53 évet visszalépett a történelemben. 1937 május vége. Helyszín: a kolozsvári Unitárius Főgimnázium. Ma Brassai Sámuel Középiskola. A végzős VIII. osztályos gimnazistákkal Ion Costea, a román nyelv és irodalom enciklopédikus tudású, nagy tiszteletnek örvendő tanára utolsó óráját tartja. Íme búcsúbeszédének lényege:

– Urak! (Tudni kell, hogy abban az időben a VIII. gimnazistákat a tanárok urazták.) Kikerülnek az életbe, népük vezetőivé válnak. Arra kérem az urakat, ne uszítsák a népüket a román nép ellen. Ugyanerre kérem a Gh. Baritiu-ban tanuló román végzőseimet is. Egy dolgot meg kell jól jegyezni. A Kárpát-medencében századok óta két árva nép él együtt: a román és a magyar nép. Délről, keletről és északról a szláv „tenger” veszi körül, a gyűri nyugatról a német tengerrel zárul. Ez a két árva nép, a román és a magyar össze kell hogy tartson, különben elveszünk. Az Isten úgy segítse magukat, ahogy szavaimat meghallgatják.

Ki az áruló?... Mementó: professzor Ion Costea

Tudni kell azt, hogy ez a nagykoponyájú ember 1938-ban a félfasiszta Goga Octavian kormányában tanügyminiszter lett. Gogát Zeleja Codreanu és Horea Sima vasgárdista kormánya követte. Azt is tudni kell, hogy a fasiszta kormányok alatt is megvolt az erdélyi magyarság összes iskolája minden szinten. Marosvásárhelyen a római katolikus gimnázium és tanítóképző, a református leánygimnázium és nemkülönben az 1557-ben alapított, a mostani vita tárgyát képező Bolyai Farkas Líceum. Ma a demokráciában oda jutottunk, hogy ezekből alig kapunk valamit vissza, mi, akik együtt véreztünk a román néppel a decemberi forradalom alatt, fővárosunk ragyogó ifjúságával, Temesvár mártír népével, ahonnan a forradalom szikráját vette, és amely nélkül, Tőkés László és hívei nélkül, nem robbant volna lángra a forradalom, s talán még ma is állna a gyűlölt diktatúra.

És ha a vasfüggönyt, a nyugati határokat meg nem nyitják, még ma is állna a berlini fal és a kommunizmus. Hazánk, Románia forradalma a mi forradalmunk is, és a kivívott demokrácia a mi demokráciánk is. A demokrácia alapelvei pedig a helsinki, bécsi záróokmányokban pontosan rögzítve vannak. Ezeknek sarkalatos pontja egyebek között az egyéni és kollektív emberi jogok feltétlen tiszteletben tartása. Hazánk ifjúsága és népe, nemzetiségre való tekintet nélkül együtt, harcolt az szarnokság ellen, együtt vívta ki a szabadságot, a demokráciát. Akik ezt nem akarják tudomásul venni és a demokratikus elveket nem akarják tiszteletben tartani, a kivívott forradalmat veszélybe akarják sodorni, nem a demokrata Enache Smaranda. Kivívott demokráciánk minden álma az „Európa Ház”-hoz való szoros felzárkózás. Ehhez az út az igazán működőképes demokrácián keresztül vezet. A demokráciának mi szerves része vagyunk minden egyéni és kollektív jogainkkal együtt. Így az az út az Európa Házhoz csakis rajtunk keresztül és velünk együtt lehetséges. Mi ennek a román hazának a keretein belül akarunk élni és boldogulni. Ohajtjuk hát mi is az Európa Házat és nem akarunk „balkáni” nép maradni román testvéreinkkel együtt.

Dr. Kilyén Károly nyugalmazott jogász, Marosvásárhely

Tájékoztató vagy manipuláció

(Folytatás az 1. oldalról)

Gedő Gábor, tanuló a másik nyilatkozó, aki még mondanivalója elején kifejti, hogy ő román, viszont magyar neve van. Szerinte minden baj akkor kezdődött, amikor a magyarok megpróbálták szétválasztani, pontosabban szeparálni az oktatást. A pedagógiai alapszabályokat felrúgva, a magyarok menet közben akarták szétválasztani az iskolákat. Sőt, a magyar nevű román tanuló akkor már azt is hallotta, hogy „Erdélyt akarjuk!”... Véleménye szerint – amit iskolatársai is osztanak – a kormány és személyesen Ilescu is felelős a Marosvásárhelyen törtétekért, mert nem léptek közbe időben a jogtalan és eltűzött magyar követelések megfékezésére.

Hát ennyit a román közvélemény tájékoztatásáról, ahogyan az egykori pártlap utódlapja, a most már „független” Adevarul műveli. Kommentár nem szükséges.

Sz. G.

Koalíciós kilátások?

(folytatás az 1. oldalról)

Nem tűnik hasznos megoldásnak – mondotta –, hogy olyan kormányt alkossanak, amelyben a tagok – nevezetesen az MDF és az SZDSZ – sok kérdésben nincsenek egy véleményen. A pártelnök szót arról is, hogy véleménye szerint a sajtó helyenként részrehajló az MDF hátrányára, gyakran nem közölnek a pártot kedvező színben feltüntető híreket, s előfordul az is, hogy élezik az MDF és az SZDSZ közötti nézetkülönbségeket. Nem mentes ettől az elfogultságtól a külföldi sajtó sem, legutóbb például a UPI arról adott hírt, hogy az MDF rágalmozó röplapokat terjeszt a rivális párt egyik neves személyiségéről. Antall József kijelentette, hogy a röplapokról tudomása van, ám határozottan visszautasította, hogy ez a primitív provokáció pártjától származott volna. Mint mondta, az ilyesfajta módszereket mélyre

elítéli. Utalt arra: vannak olyan politikai erők, amelyeknek célja valamennyi ellenzéki demokratikus szervezet lejáratása.

Az SZDSZ és a Fidesz az egész országra kiterjedő megállapodást kötött a választások második fordulójában való együttműködésről – közölte Kis János. Ennek értelmében kölcsönösen léptetnek vissza a jelöltek, illetve támogatják a másik jelöltjét a második fordulóban.

Budapest XI. kerületében Hack Péter (SZDSZ) visszalép Fodor Gábor (Fidesz), míg Deutsch Tamás (Fidesz) Kőszeg Ferenc (SZDSZ) javára. Az SZDSZ-es Szabó Miklós és Béki Gabirella visszalép Orbán Viktor, illetőleg Németh Zsolt javára. A többi budapesti választókerületben a még versenyben lévő Fidesz-jelöltek lépnek vissza. Vidéken az SZDSZ visszalépteti jelöltjét Soporonban és Ozdon, Szájer József és Mészáros Miklós ja-

vára. Több helyen pedig a Fidesz lép vissza.

Az április 8-ai szavazás előtt az SZDSZ és a Fidesz helyi szervezetei közös kampányt folytatnak, amelynek során tudatosítják, hogy az adott választókerületben az SZDSZ jelöltjét a Fidesz is támogatja, illetve fordítva.

A Szabad Demokraták Szövetségének helyi szervezetei több megyében – köztük Békésben, Bács-Kiskunban és Hajdú-Biharban – előrehaladott tárgyalásokat folytatnak a Független Kisgazdapárt helyi szervezeteivel a második fordulóban való együttműködésről. Kis János röviden reagált az MDF szerdai sajtótájékoztatóján elhangzott, Tamás Gáspár Miklós személyét érintő kijelentésre. Közölte: Antall József állításával ellentétben az SZDSZ ügyvivője sohasem volt kommunista. A választások második fordulójának esélyeivel kapcsolatban az SZDSZ képviselői kifejtették: egyelőre nem lehet megjósolni miként alakul az SZDSZ-re és az MDF-re leadott szavazatok aránya, ám változatlanul bíznak abban, hogy sikerül megelőzniük az MDF-et.

Támadás egy volt képviselő ellen?

Debrecenben futótűzként terjedt el a hír, hogy a közismert Lékey Gusztávot, Hajdú-Bihar megye volt országgyűlési képviselőjét, a Tiszántúli Gázszolgáltató Vállalat vezérigazgatóját ismeretlen tettes mellbe szúrta. Az azonnali rendőrségi vizsgálat azonban másnap, csütörtökön egyértelműen megállapította, hogy az ügyben bűncselekmény elkövetése kizárható, a bal mellkasfélen talált sérülést magának okozta. Dr. Nábrádi Zoltán, a Debreceni Orvostudományi Egyetem adjunktusa, a beteg kezelőorvosa elmondta, a sérülés ugyan súlyos, de nem életveszélyes. A beteg állapota kielégítő, s ha nem lép fel komplikáció Lékey Gusztáv rövid időn belül elhagyhatja a kórházat.

Kitiltották az igazgatót

Tegnap délelőtt feszélyezett hangulatú munkatársi értekezletet tartottak a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatóságán. A dolgozókat Horváth Sándor, a megyei tanács társadalompolitikai főosztályának vezetője hívta össze, hogy hivatalosan is bejelentse Mészáros Balázs igazgató felmentését. A döntés közvetlen előzményének az a bizalmatlansági indítvány tekinthető, amelyet a múzeum 13 szakalkalmazottja nyújtott be a megyei tanácsnak az igazgató ellen. Bár erre később egy ellenpeticio is született 60 aláírással. Horváth Sándor a felmentett Mészáros Balázs vezetői alkalmatlanságával indokolta és egyúttal közölte, hogy a volt igazgatót a mai nappal kitiltja az intézmény területéről, nehogy az itt szerzett információk felhasználásával később bosszút álljon egyes dolgozókon. Az átmeneti időszakra Horváth János festőművészt, a képzőművészeti osztály vezetőjét bízták meg az igazgatói teendő elvégzésével. A két igazgatóhelyettes jelenleg betegszabadságot tölt. A megyei tanács főosztályvezetője végül megígérte a múzeum dolgozóinak, hogy az állás végleges betöltéséről csak megkérdezésük után döntenek.

Gy. Á.

A környezetvédők engednének

A tanács megmakacsolja magát

Az 1985-ben beindított dorogi környezetvédelmi program utolsó fázisába lépett, megkezdődött a veszélyeshulladék-megsemmisítő égetőmű próbáüzeme. Az öt éve folyó program hárommilliárd forintnál is többre fog kerülni. Az eredeti 2,2 milliárdos előirányzatot azért lépték túl – tudtuk meg a program miniszteri biztosától, Bakonyi Árpádtól –, mivel az elmúlt években a forintot többször leértékeltek és időközben vezették be az ÁFA-t is. Az égetőművet a svájci W+E Umwelttechnik AG. cég technológiája alapján, az Olajterv fővállalkozásában valósították meg. A létesítést három gyógyszerárúgyár (KÖGYŐ, EGIS, CHINON) finanszírozza, így az itt megsemmisítésre kerülő hulladékok túlnyomó részét is ezek a gyárak szállítják majd az égetőműbe. A 25 000 tonnás kapacitásból 5000 tonna jut a Komárom megyei kommunális hulladék megsemmisítésére. A gyógyszerárúgyarakban jelenleg a mű egy évi kapacitását leköti mennyiségű veszélyes hulladék halmozódott fel. Emiatt került napirendre a kérdés, hogy eltérően a területfelhasználási engedélybe foglaltaktól, a későbbiekben ne csak a három gyógyszerárúgyár és a megye hulladékát dolgozzák fel, hanem amennyiben az égető kapacitása ezt lehetővé teszi, máshonnan is szállítsanak ide hulladékokat. Dr. Dávid Anna, a Dorogi Környezetvédő Egyesület képviselője úgy nyilatkozott, hogy ha már megépült az égető – a lakosság erős ellenállása ellenére – indokolt a teljes kihasználással való működtetése. Az engedélyt kiadó Dorog Városi Tanács elnöke azonban kategorikusan kijelentette, hogy amíg ő vezeti a városi tanácsot, addig a jelenlegi területfelhasználási engedélybe foglaltaktól nem fognak eltérést engedélyezni. Ilyen eltérésre csak az új önkormányzat megválasztása után kerülhet sor.

A dorogi komplex környezetvédelmi program keretében az égetőművön kívül a Dorogon lévő Koksz- és Mészárúgyárakat is levegő minőséget javító szűrőberendezésekkel látják el, s ezek várhatóan szeptemberre készülnek el. A városban legnagyobb gondot okozó por- és kén-dioxid szennyezés további csökkentése érdekében a városba gázvezeték kerül. Eddig a városban a legtöbb lakásban a magas kéntartalmú dorogi szénnel fűtöttek. A környezetvédelmi beruházások várható eredményeként a város porterhelése hatodára csökken, feltéve, ha megépült az a 4 kilométeres, a várost délről elkerülő út, melynek várható költségei a 380 millió forintot is elérhetik. Igaz, ez az út 40 százalékos tehermentesítést jelentene a város útjai számára. Az illetékes minisztérium az út elkészültét a következő 5 éves tervben ígéri.

A dorogi égető folyamatos üzemelése várhatóan áprilisban kezdődik, rendkívül szigorú környezetvédelmi előírások betartása mellett. Ez utóbbit a környezetvédelmi hatóság folyamatosan ellenőrzi.

- csr -

Hazamennek a kubaiak

Az év végéig Magyarországról is távozik a hazánkban dolgozó mintegy 800 kubai vendégmunkás. Az AFP francia hírügynökség szerdai jelentése szerint a kubai kormány úgy döntött, hogy hazahívja a Csehszlovákiában foglalkoztatott kubai munkásokat. Galambos Sándor, a magyar Külügyminisztérium munkatársa a hírt kommentálva csütörtökön az MTI-nek elmondta, hogy a havannai döntés csupán egy lépés a Kubai Kommunista Párt 1986-os kongresszusi határozatának végrehajtásában. A tanácskozás akkor a külföldön dolgozó kubaiak hazahívása mellett foglalt állást. A kubai fél tavaly nem hosszabbította meg azt az egyezményt, amely alapján kubai vendégmunkásokat foglalkoztattak Magyarországon. Így a négyévi munka után hazautazottak helyett már nem érkeztek újabb kubai dolgozók, s a magyar vállalatoknál még foglalkoztatottak is hazatérnek ez év végéig.

Az európai színészekhez

Kedves Kollégák! A Magyar Színész Kamara, mely mintegy 600 magyar színészt számlál, döbbenet és tehetetlenül figyel a Romániában, Marosvásárhelyen újabban állandóvá vált lincselést, a vandál pusztításokat magánlakásokban, és hivatali helyiségekben, melyeknek egyedüli célpontja és áldozata az ott élő magyar kisebbség. E tiltakozó levél megírása idején már 364 sebesült és 8 halott esett áldozatul a láthatóan jól szervezett, véres pogromoknak.

S mindez – miért? Mert a Romániában élő másfél millió magyar szeretné szabadon használni anyanyelvét, mind az oktatásban, mind a sajtóban, irodalomban. Sütő András író például olyan dühödtt ütlegek érték az elvakult, felbőszült csöcselék részéről, hogy súlyos koponya- és szemérrüléssel, és több helyen elszenvedett csonttöréssel kellett többször műteni, állapota súlyos.

Az ENSZ alapokmányában, valamint a helsinki egyezmény záróokmányában, megfogalmazott emberi jogok mellett kiállva – mely okmányok aláírói között ott van

Románia is – a következő felhívással fordulunk európai színész kollégáinkhoz:

Színészek, kollégák! Akik tudatában vagytok annak, hogy egyetemes kultúra nem általában létezik, hanem konkrétan, a nemzeti kultúrák különbözőségének, sokszínűségének ötvözeteként és kölcsönhatásaként, hogy e sokszínűség olyan európai szellemiségből táplálkozik, mely az emberi jogok érvényesítésén nyugszik, hogy a nemzeti nyelvek és azoknak szabad művelése fontos kifejezői a nemzeti identitásnak, velünk együtt tiltakozzatok a romániai lincselések, atrocitások ellen és velünk együtt ítéletek el ezeket a megnyilvánulásokat, mint olyan veszélyt, mely egy újabb fasisztoid diktatúrához vezethet. Gondoljatok a szellemet benító félelemre, mely a védtelenek osztályrésze most, úgy gondoljuk, hogy megálljt kell mondani a szellemellenes erőknél.

Baráti üdvözléssel:

a Magyar Színész Kamara

Áprilisi tréfa vagy törvény a családi pótlékról?

Az elmúlt időszak egyik legnagyobb meglepéssel fogadott jogszabálya volt a családi pótlékról szóló törvény, mely április elsején lép hatályba. Még mielőtt nagyon örömködnénk, javaslom, olvassunk bele! Nem is kell sokáig böngészni a jogszabályt, mindjárt a harmadik paragrafusnál a szédülés körmékező. Nem akarom a kedves olvasót a jogi bikkfanyelvvel kínozni, de kérem, olvassuk el együtt az inkriminált részt! Vagyis:

„Nem jár családi pótlék a 2. § b/ pontjában szereplő gyermek után (azaz tizenhat évnél idősebb, de húsz évvel fiatalabb nappali tagozaton tanuló általános vagy középiskolás, illetve dolgozók általános vagy középiskolájába járó, s ott ifjúsági, fiatalkorú tagozaton tanuló – G. Zs.), ha a gyermek – kivéve a szünetidő időtartamát – bármely munkavégzésre irányuló jogviszony keretében elért keresettel (jövedelemmel) rendelkezik.” (Kiemelés tőlem.)

Ugye, Önök is arra gondolnak, amire én? Van egy élet-erős, okos nagy fiam (lányom), aki középiskolás korában a szorgalmi időszak alatt is boldogan vállal valami csekélyke munkát: újságkihordást, takarítást, netán iskolaszövetkezetben dolgozik, és még hosszasan lehetne folytatni a sort, akkor én, a szülő nem kaphatok a jogszabály szerint családi pótlékot. Lehet, hogy a gyerek egy-kétszáz forintot keres mindössze, de ő boldog, mert így apránként összegyűjti a pénzt a sétálómagnóra, esetleg kirándulásra, BMX-kerekpárra, jogosítvány megszerzésére, netán szeretne hozzájárulni a kismotor megvásárlásához...

Még mielőtt bárki megvádolna azzal, hogy a gyerekeket ilyenféle munkákra biztatom tanulás helyett, egy példát is szeretnék elmondani. A gimnázium kapott egy számítógépet, melyet – tanári segítséggel – olyannyira megtanultak használni a srácok, hogy egy olyan programot készítettek, melyet több százezer forintért vett meg egy vállalat.

A pénzből jutott az iskolának is, jutott a gyerekeknek is. Mindenki jól járt, hiszen közben még tanult is csemeténk. Mindenki jól járt – de csak április elsejéig. Mert hogy utána a szülő jár nagyon rosszul az ilyen esetekben. Mi ez? Áprilisi tréfa? Jó lenne tudni, hogy tényleg csak az...

Mit mond ugyanis újdonsült törvényünk? Fiam (lányom), ne dolgozzál, mert akkor nagyon rosszul jár a családot, nem kapják meg anyuék a családi pótlékot. Vagy mást sugall a rendelkezés? Netán azt, hogy *minek ma Magyarországon iskolaszövetkezetet?* Büszkéek voltunk rá néhány évig, megkedvelték a gyerekek is – ebből ennyi elég volt! Vége, ne tovább az iskolaszövetkezetekkel, mely jó volt a sulinak, jó volt a diáknak – csak éppen a családi pótlék nem jár, ha a gyerek is tagja.

Netán arra gondoltak a törvényalkotók – leírni is alig merem –, majd a gyerek szépen *megtanul hazudni, csalni*... Pedig le kell írni, ki kell mondani! Mert a legkézenfekvőbb megoldásnak – a családok anyagi helyzetét figyelembe véve – ez látszik. Mert ugye a családi pótlékról lemondani nagy érvágás lenne. Úgy van, gyermekem, nem kell azt tudni a hivatalos szerveknek, hogy te keresel néhány forintot havonta...

Még valamit nem értek. Ki tudná megmondani nekem, hogy összesen hány ember kezén „ment” át a családi pótlékról szóló törvény az előkészítés szakaszában? A Tisztelet Ház tagjai, amikor elfogadták a törvényt, el is olvasták elötte? Egyáltalán hány szülő, hány pedagógus emelte fel a kezét (pardon: nyomta meg a gombját), amikor „szentesítette” a jogszabályt ezzel a torz paragrafussal együtt?

Végezetül már csak egy kérdésem van: tessék mondani, tényleg alanyi jogon jár ezek után a családi pótlék?

Gergelyics Zsóka

Közoktatásunk, jaj!

Ebben az országban semmi sem megy jól, miért éppen az iskolákkal ne lenne baj – mondják. Így igaz, de ha mint szülő mondom, hogy az én gyerekekem éppen most 6, 12 vagy 16 éves, az én igazamat sem vétőzhatja senki.

Tanügyünk pillanatnyi helyzete változó. Megszűnt a sokat szidott felügyeleti rendszer és ettől mindenki azt várta, hogy az önállóvá vált iskolákban az eddig hallgatásra kárhozott okos, jól képzett pedagógusok ötletei életre kelnek, új, jó kezdeményezések születnek. Ilyen is van! Minden tisztelemmel az övék, kísérelje siker munkájukat.

Am van, ahol ettől kezdve az önállóságot, az autonómiát úgy értelmezik, hogy tanítási óra helyett haza lehet menni takarítani, hogy a középiskolásokkal ma nincs mit megbeszélni, így az osztályfőnöki óra elmaradhat, hogy szakközépiskolában szakmai óra helyett videózni lehet stb. Ez annak a bizonyos lónak a utolsó oldala?

A jelenség nemcsak ijesztő, hanem veszélyes is. Ugy tűnik, ebben (sem) nőttünk meg fel a feladathoz, rosszul értelmezzük a kapott jogot. Talán újra kellene fogalmaznunk a pedagógus felelősségét, mert a régi tartalmak a mai működésben hiányosnak látszanak.

Ez egy sokat emlegetett, sokszor elmarasztalt pálya. Aki alanya (diák, tanár, szülő) azért szidia, aki külső szemlélője – hát, a kibicnek... Csakhogy

közben gyermekeink nem tanulják meg a munka becsületét, az erkölcsi elvárásokat, azokat az értékeket, melyekre a társadalmat alapozni akarjuk. És még mi minden mást sem! Pótolhatatlan, soha vissza nem térő, kihasználatlan percek ezek. Tudjuk – hisz annyiszor hallottuk már –, áll vagy bukk az oktatásban nemzetünk sorsa. Mégis csak állunk és nézzük (mert semmit tenni nem tudunk?) egyes iskoláinkban uralkodó állapotokat, a kontraszelektió adta „diplomások” áldásos tevékenységét, a változások legkisebb szele előtől mereven elzárkózó testületeket. Mindannyian ismerünk ilyeneket.

A rövidesen megalakuló önkormányzati rendszer sok egyéb gondja között kell szerepelnie az adott település iskolai működtetésének, bizonyos jellegű ellenőrzésének. Csakhogy tapasztalatok hiányában várhatóan hosszabb időre lesz szüksége ahhoz, hogy megtalálja a problémákat, azok megoldási módját. Pártok programjairól, de hogy ezek a változások mikor jutnak el a legkisebb települések megmaradt iskoláinak falai közé is, senki sem jósolhatja meg. Közben telik az a sokat emlegetett idő, gyermekeink pedig elmúlnak 6 (12,16) évesek.

- m -

Tovább csökkent a kiskereskedelmi forgalom

A fogyasztási cikkek iránti kereslet az év első két hónapjában folyamatosan csökkent. A kereskedelemnek, elsősorban az élelmiszereket árusítóknak, mind nagyobb az értékesítési gondjai, s egyelőre felmérni sem tudják, elkelnek-e például a húsvétra beszerzett készletek – így összegezhető a Kereskedelmi Minisztérium most elkészült gyorsjelentése a fogyasztási cikkek piacáról.

A forgalmi adatok tanúsága szerint a kiskereskedelem az év első két hónapjában 119,7 milliárd forint értékű árut értékesített, fogyasztói áron 12 százalékkal többet, mint a múlt év azonos időszakában, változatlan áron azonban – tehát mennyiségében – 9,1 százalékkal kevesebbet. Az első két havi forgalomból a vállalatok 42 százalékkal, az újonnan alakult gazdasági társulások 10 százalékkal, a szövetkezetek 31, az egyéb vállalati szervezetek 14, a magánkereskedők pedig 3 százalékkal részesedtek.

Az év eleji jelentős áremelkedések miatt az élelmiszerforgalom 12,7 százalékkal, a vendéglátás bevétele 19,4 százalékkal esett vissza a múlt év hasonló időszakához képest. Az értékesítési gondok növekedése szinte valamennyi kereskedelmi szakmában továbbra is gazdálkodási, érdekeltségi és pénzügyi problémákat vetít előre – állapítja meg a gyorsjelentés.

A kereskedelem beszerzési a hazai forrású áruhalapokból mérsékelten – 3,7 százalékkal – növekedtek, az import azonban 2,6 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az importliberalizáció eredményeként műszaki árukból, kultúrúriktól és vegyiárukból a behozatal ugyan továbbra is növekvő tendenciát mutat, valamivel kisebb mértékben nőtt az import élelmiszerekből és élvezeti cikkekben is, de számottevően csökkent vasárukból, tüzelő- és építőanyagokból. A kereskedelem készletei összes-

ségében növekedtek – elsősorban élelmiszerekből.

Az év első két hónapjának forgalmi tapasztalatai azt mutatják, hogy a belső kereslet – meglehetősen alacsony szinten –, várhatóan tovább stagnál. Nem várható növekedés a tökegységforgalomban, ami a tavalyihoz képest igen jelentősen – 30–40 százalékkal – visszaesett. A kereslet növekedése érdekében néhány húsvéti vállalat és húsvéti üzem kedvezményes áron kínál egyes húsféléseket és húskészítményeket. Ám a tapasztalatok szerint e termékek kereslete sem kiugró, s nem haladja meg a tavalyi szintet.

Az egyébként is olcsóbb húsfélék iránt várhatóan növekednek az igények, de belőlük nincs kellő áru mennyiség. A drágább termékek forgalmának élénkítésére több határmenti megye kezdeményezte az élelmiszerkiviteli tilalom részleges feloldását, hogy el tudják adni a drágább húsvéti termékeket. Ez ügyben még nem született döntés.

A kereskedelem felkészült a húsvéti ünnepekre, ám – akárcsak az ipar –

nem tudja felmérni a várható igényeket. A magas árak, illetve a szokottnál lényegesen több magánvásár miatt jelentősen csökken a kereslet, de ennek mértékét még felbecsülni sem tudják. Füstölt árukból például mintegy 10 százalékos forgalomcsökkenéssel számolnak.

Továbbra is gondot okoz a kereskedelemnek a cukorellátás. Noha februárban már nem voltak hiányok, a biztonságos készletek kialakítására még mindig nincs lehetőség, mert az újabb áremelésekre számítva a cukorgyárak keveset szállítanak.

Az ipar és a kereskedelem tárgyalásai e területen eddig nem jártak eredménnyel. Kedvező viszont, hogy megszűnt a fűszerpaprika-hiány, bár ez elsősorban annak köszönhető, hogy ennek a cikknek az ára is több ízben emelkedett.

Az iparcikkek kínálatában nem sok a változás, továbbra is hiánycikk a hazai hűtőszekrény, mélyhűtő, automata mosógép és gázbojler. Az autókalkulációs rész-ellátás is változatlanul kritikus – állapította meg a gyorsjelentés.

Modern mese

– ...és fizessz rendesen az adódat, kiskirályfi!

Az értéktöbbletadó emelése fontos

Mérték tartó becslések szerint is elengedhetetlen az értéktöbbletadó emelése, ha létrejön az NDK és a Szövetségi Köztársaság közötti „szociális unió”. Az NSZK-nak így is 15 milliárd márka költséget jelentett az eddig erre fordított költség. Elsősorban az NDK-ból áttelepült munkanélküliek és nyugdíjasok ellátása miatt. A valutaunió létrehozása is milliárdokba kerül. Az értéktöbbletadó növelése nélkül komoly zavarok keletkezhetnek a nyugatnémet gazdasági életben – véli a Szövetségi Munkaügyi Minisztérium. – Bayer –

Több segínyt kapunk

Az amerikai képviselőház bizottsága szerdán megszavazta azt a javaslatot, hogy több mint kétszeresére, azaz 300 millióról 719 millió dollárra növeljék a kelet-közép-európai országoknak szánt amerikai gazdasági segínyt.

A javaslatot módosítás formájában csatolták az 1991-es költségvetési évről vonatkozó amerikai külföldi segítség-programhoz. A módosítás, amelyet Stephen Solarz demokratapárti képviselő terjesztett elő, csak akkor emelkedik törvényerőre, ha azt a szenátus is jóváhagyja. Solarz azzal érvelt, hogy a kelet-európai országoknak szánt segítség következetes emelése nélkül az illető államokban növekszik a társadalmilag és politikailag robbanásveszélyes helyzet kialakulásának kockázata.

A képviselőházban kisebbségben lévő köztársaságiak viszont úgy vélték, hogy a Fehér Ház által javasolt összeg a legtöbb, amelyet a Lengyelországhoz vagy Magyarországhoz hasonló országok azonnal befogadni képesek.

Gazdasági hírek külföldről

Szaud-Arábia, a világ legnagyobb olajexportőre szélesebb gazdasági bázisra törekszik. Első eredményeik még nem ismeretesek. Az olajárrobbanás kezdeti éveitől nyugodtabb periódus következik, magasabb szintű konszolidáció. Arábia igen nagy jelentőséggel bír a nyugatnémet gazdasági kooperációk sorában – állapítja meg a DIE WELT nyugatnémet sajtóorgánium csütörtöki számában.

Egy héttel az NDK első szabad választása után – adja tudtul a WELT am SONNTAG – a DAX-index 2,3%-kal emelkedett. Különösen a külföldi befektetések jelentősek, továbbra is a Deutsche Bank a favorit. Az NDK-s részvények közül a kálisó és a konyhasó részvényárfolyamai kiugróak. Nőtt a kereslet az építőipari és a gépjárató vállalatok részvényei iránt is.

Újra csökkenő tendencia jellemezte a tokiói börze részvényárfolyamait a tegnapi napon. A yen tovább veszített értékéből. A Nikkei-index 237,41 pontot esett vissza. Az USA dollár 156,65 yent ért, ez 1,98 yennel kevesebb az előző napinál. Az NSZK márka 1,7055-tel zárt a korábbi 1,7139-hez képest.

A frankfurti tőzsde aranyárfolyama 29-én: 20 580 DM kilogrammonként. Egy USA dollárért 1,7055 nyugatnémet márkát kellett adniuk a vásárolni szándékozónak. 100 keletnémet márkáért Frankfurtban 17 DM-t adtak a bankok. Londonban az arany finomuncija 369,90 USA dollárért, egy angol fontért 2,70 DM-t kellett adniuk az érdeklődőknek. Egy USA dollár itt mindössze 1,66 nyugatnémet márkát ért.

(B. B.)

Indul a Tolnai Extra

Hirdetési újság + magazinjelleg ingyen!

Magyarország nemrég politikai választásokon adta tanúbizonyságát annak, hogy el kíván fordulni nem túl dicső négy évtizedes múltjától, sőt, azt is kinyilvánította, merre szeretne továbbfejlődni a következő időkben. A ma már egyáltalán nem titoktelt cél: a nyugat-európaihoz hasonló életforma, a jóléti állam elérése, felépítése. Annak minden hátrányával és előnyével együtt természetesen, hiszen a kettő csak együtt járhat. Eddigi tapasztalásaink azonban azt mutatják, hogy az utóbbi kissé előnyben van az előbbivel szemben, mondjuk Svájcban, Svédországban vagy éppen az NSZK-ban...

Ma abban a helyzetben vagyunk – mivel az út lelegején járunk –, hogy azok a megkülönböztető jegyek, amelyek mutatják a különbséget köztünk és az említett országok között, még túlsúlyban vannak azokkal szemben, melyek a hasonlóságot illusztrálnák. Vagyis nagyon sokat kell még alakítanunk hazánkon ahhoz, hogy közelébe érjünk az iparilag fejlett államoknak. A legnehezebb feladat az emberek szemléletmódjának átváltoztatása lesz, a begyepesedett agyak – tisztelet a kivételnek! – újra gondolkodóvá, kreatívva formálása idő- és energiaigényes feladat!

Ám nem reménytelen! S hogy a folyamat elkezdődött, erre példát számosat láthatunk a környezetünkben is, a gomba-

módra szaporodó vállalkozások már az új gondolkodásmód jegyében kezdenek tevékenykedni. (Hogy még mindig kevesen vannak és túl sok akadályt kell legyőzniük működésük során, ez igaz, de egy másik cikk témája.) A következőkben egy emlékeztető pozitív példát szeretnénk bemutatni Olvasóinknak, mely egyszerre vállalkozás is, és fontos segédeszköz lehet a szemléletformálásban is, hiszen egy sajtóorgániumról, egy új hetilapról lesz szó. A Baranya fővárosában élők már tavaly december óta ismerik a Pécsi Extra elnevezésű újságot, melynek tegnap óta él az első „testvére”, a Tolnai Extra.

A névhasonlóság természetesen nem véletlen, mindkét lap mögött részben egy nyugatnémet állampolgárságú, magyar származású úr áll: Schenk János. Ő az egyik tulajdonosa a „Promédia Service” nyugatnémet–magyar kft-nek, a kiadónak. Hogy másodikként éppen Tolnai megyében indul a „család” újabb tagja, szintén nem véletlen, hiszen a pécsi lapot a székszárdi nyomda nyomja, tehát logikus volt, hogy a terjeszkedés erre folytatódjék. S ha egy üzlet beindul, az meg sem áll, hiszen április elején napvilágra kerül a szegedi, majd nem sokkal ezt követően a Budapesti Extra is.

S hogy milyen a lap? Ha kézbe vesszük, láthatjuk, hogy sikerült egy kifejezetten tet-

hoz, hogy a porcelángyár ismét a Zsolnay nevet viselje – nem az egyetlen élő örökös volt. A gyár „elfelejtette” megkérdezni a másik négy örökösöt, s azok leszámolták. Így a hozzájárulás érvénytelen és törvénytelen.

Az első tárgyalást március 8-án tartotta a Pécsi Városi Bíróság, ám az ügy bonyolultságára tekintettel azt május közepére elnapolta.

A bíró azt ajánlotta, kössünk peren kívül egyezséget. Mi várjuk a gyár képviselőit, de ez ideig még nem jelentkeztek – fűzi hozzá az elmondottakhoz Mattyasovszky-Zsolnay Péterné.

Otterbein Istvánnak, a Zsolnay Porcelángyár igazgatójának más a véleménye.

Egyelőre nem tudok nyilatkozni, mert még nem olvastam a tárgyalás jegyzőkönyvét. Ha azt kézhez kapjuk, a vállalat jogtanácsosával együtt döntünk arról, szóba jöhet-e egy esetleges egyezség, vagy sem. A mi megítélésünk szerint azonban szó sincs jogosulatlan névhasználatról. S mi abban sem vagyunk vétekesek, hogy a gyárat kártalanítás nélkül vettük állami tulajdonba. Minden velünk szemben támasztott követelés szerintünk jogtalan. Ezért mi szeretnénk, ha perben döntene a bíróság, s kimondaná, hogy a Zsolnay márkanév használata jogos.

Ezek után már csak azt nem értem, mire vár a bíróság, hisz egyik fél sem lép, csak vár. A Zsolnay család a gyártól érkező megkeresésre, a porcelángyár pedig az ítéletre. Úgy tűnik, pátthelyzet állt elő, amely esetleg akadályozhatja a külföldi befektetővel való megállapodást is. Tény, a bíróságnak nyereség kérdésben kell ítéletet hoznia. Ugyanis esetleges keresetnek helyt adó ítéletével úgymond precedenst teremthet. Ám a meccs ezzel a perrel még nem fut le. A család szándékai szerint a kártalanítás végett is pert indít.

Cseke Hajnalka

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete

§ Jogi sarok §

Az igazságügy-miniszter úr néhány héttel ezelőtt ünnepélyesen jelentette be, hogy „*lerakjuk a jogállam alapjait és többet nem fordulhat elő, hogy állampolgárokat megkülönböztetés, sérelem érhet*”.

A megfogalmazás pontos, valóban az „alapjait” tettük le jogállamiságunknak, hiszen az elmúlt évben hozott törvények, a sorozatos hatálytalanságok, majd az alkotmány módosítása és az Alkotmánybíróság létrehozása kezdte mindannak, amiben bízunk, reménykedünk: legfelső törvényhozó testületünk és jogalkalmazó szerveink pártoktól, érdekektől mentes, tiszta jogalkotói és jogalkalmazói munkájában.

Ez a bizodalunk! Ezt erősítette meg az Alkotmánybíróság első döntése, amellyel a jogilag, erkölcsileg és formájában eléggé el nem ítélt kamatadó bevezetésének hatálytalanságát mondta ki. Ez a remény indít most arra, hogy több százezer állampolgár nevében közreadjam gondolataimat, érveimet az 1990. február 1-jével életbe lépett lakbérrendelet és a kapcsolódó jogszabályok miatt súlyos gondokkal küzdő, méltánytalanul diszkriminált állampolgárok érdekében.

Vegyük sorra az érveket: Hazánkban a Polgári Törvénykönyv felhatal-

mazása alapján állami rendelkezések szabályozzák a lakásbérleti jogviszonyt, vagyis nálunk az állami lakások vonatkozásában a bérbeadó – az állam – saját jogait és kötelezettségeit jogszabályokban állapítja meg, s a lakások bérét egyoldalú rendelkezéssel bármikor módosíthatja. Ugyancsak az állam, a tulajdonképpeni bérbeadó szabályozza a bérlő helyzetét is, meghatározva és igénye szerint módosítva kötelezettségeit és jogait. Ez lényegében azt jelenti, hogy tetszik vagy nem tetszik a bérlőnek, azt kell elfogadnia, amit az állam meghatároz bérben, javítási, felújítási, karbantartási kötelezettségként.

Negyven év alatt hozzászoktunk tehát, hogy az állam „rendelkezik”, mi, bérlők pedig röghöz és lakáshoz kötöten teljesítünk.

Az államosított lakásokkal, házakkal, tudjuk, hogy hová jutottunk. A lakbérékkel, tudjuk, kik és hogyan gazdálkodtak. Ismertek az adatok: milyen állapotban vannak – főleg a fővárosban – az állami lakások. Nem segített ezen az sem, hogy lassanként visszakerültek magánkézbe a kisebb családi házak, lakóépületek, sőt, akiknek volt pénze, jóval érteken alul vásárolhatta meg a „bérlővel terhes” lakásokat, s most már magántulajdonosként elveheti – jó néhány esetben nem is kicsi – hasznait. Ez még csak fokozta azok bizonytalanságát és kiszolgáltatottságát, akik állami lakásból, személyi tulajdonú bérleményekbe kerültek. A bérbeadó változott, de a lakás állapotja maradt, sőt, tovább romlott, mert a tulajdonos „nem lakta”, a bérlő „nem tudta” javítani a lakás állapotát.

Tudtuk, számítottunk rá, hogy vész helyzetbe jutott gazdaságunk nem hagyja ki az állami bevételt növelő lakbéréremelést sem. De ahogyan ez bekövetkezett, az minden eddigi „kizsákmányolást” felülmúlt.

A „jogállamiság felé haladó” parlament decemberi ülésén elhangzottakat az egész ország dermedten figyelte. 35 százalékos lakbéréremelés, kamatadó, víz- és csatornadíjak átterhelése. Mindez a költségvetési törvény keretében, országgyűlési határozattal, a polgári jogi szabályozás helyett!?

Mind megannyi kérdés, amelyet hónapjaink is fenntartásokkal fogadtak el. De döntött az Országgyűlés, lehet emelni a lakbéréket, áthárítani az eddigi állami kötelezettségeket, lehet még egy bőrt lehúzni a már ténylegesen kényszerhelyzetbe hozott állampolgárokról. Az az alkotmányos követelmény hogy az állampolgárokat érintő lényeges kérdéseket az állampolgárok számára előzetesen és széles körben kell ismertetni, s hogy „visszamezőleges” fizetési kötelezettség helyett megfelelő időtartamot kell biztosítani a súlyos anyagi terhek elviseléséhez – az fel sem merült a rohammunkával meghozott rendelkezések során.

Ehelyett kihirdetve is csak 1990. február közepén olvashattuk a Magyar Közlönyben, a lakosság többsége előtt pedig csak február utolsó napjaiban, az IKV-k értesítéseiből vált tudatossá, hogy a havi több száz, nem ritkán ezer forintot is elérő – meghaladó – anyagi teher milyen újabb kiszolgáltatottságot idéz elő lakáshelyzetében. Fizetheti visszamenőleg az emelt lakbért, fizet-

heti a komfortfokozathoz és nem a ténylegesen használó személyek számára megállapított víz- és csatornadíjat, tudomásul kell vennie, hogy ezentúl minden javítási, csere és karbantartási költség őt terheli, figyelmen kívül hagyva a bérlakások többségénél a több évtizedes elhanyagoltságot. S mindezek után hosszú sorban állással, nem kevés bürokráciával, ha már hetvenéves elmúlt és a társadalmi létminimum alatt él, megalázottan állhat sorba lakbértámogatásért, amely ügyis csak a lakbér után illeti meg, a többi ráhárított lakásterhet neki kell a szájtól elvonnia.

A bérlők ezek után választhatott: sírva, kétségbeesve, de eredménytelenül járhat tanácsért különböző szervekhez, dönt, hogy nem fizeti meg az emelt lakbért és egyéb díjakat, számolva a kilakoltatással: az öngyilkosság gondolatával foglalkozva tovább tengeti életét. (Van – előfordult – aki elköveti.) Aki a rendeletet hozták, vajon melyik megoldást választanák?

De folytassuk a gondolatot az állampolgárok egy szűkebb, bár nem jelentéktelen rétegét érintő jogsérelemmel. Az új lakásrendelet jogalkotója tömör egyszerűséggel, mindössze három mondatból az állampolgári tulajdonban álló lakások bérét az állami lakberek mértékének kétszeresére emelte, azzal a jövőbeni „reménnyel”, hogy 1992-től ez a lakbér a „csillagos égig” emelkedhet. Még az átkos pártállam is volt annyi belátással, hogy 1982-ben a kétszeres lakbér lehetőségéről csupán 1983. július elsejét követően létrejött jogviszony esetében ren-

delkezett, elismerve azt a tényt, hogy ezekben az úgynevezett személyi tulajdonú lakásokba hatósági rendelettel helyezték be a bérlőt. Mitől lettek ezek a ma már többségében idős, beteg, alacsony jövedelmű nyugdíjas bérlők „gazdagabbak”, hogy tőlük ennyivel több bért követelhesen 1990-ben a magántulajdonos?

További méltánytalanság és megkülönböztetés az a tény is, hogy míg az országgyűlési határozat átlagosan 35 százalékos lakbéréremelést tesz lehetővé, a magántulajdonú lakások bérlőit nem ritka esetben 200 százalékos lakbéréremelés is sújtja. S hogyan érvényesüljön a jogalkotó azon szándéka, amely szerint „Az állampolgárok tulajdonában álló... lakások lakbérét a bérbeadó és a bérlő megállapodása határozza meg, amikor jogszabály felhatalmazást ad a bérbeadónak – s ugyan melyik magántulajdonos nem él ezzel? – az állami lakberek kétszeres mértékére! A bérlők kötelezettségei viszont változatlanul azonosak maradtak az állami bérlakásokban élőkével, vagyis ezután minden javítás, felújítás, berendezéscsere a bérlőt terheli.

Mindezek után még egy jogsértő rendelkezés: miért csak „kivételes méltánylás” esetében kaphatnak lakbértámogatást az állampolgári tulajdonú lakások bérlői? Ha már a jogszabály diszkriminál, vajon milyen reménnyel fordulhatnak a megbélyegzett bérlők segítségért ahhoz az állami szervhez, amelynek jogalkotója is megkülönböztet?

Ennyi igazságtalanság és jogsértés nem maradhat rendezetlenül egy „alapokkal” már rendelkező jogállamban!
Dr. L. S.

Törvénytervezet az egészségkárosodott (rokkant) személyek esélyegyenlőségének megteremtésére

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége több társszövetséggel és más érdekelt szervezettel együtt – hosszabb előkészítés után – elkészített egy tervezetet, amellyel azt kívánja elérni, hogy az érintettek érdekében olyan szabályozásra kerüljön sor, amely a jogi biztosítékát adja annak, hogy ezek a személyek is teljes értékű állampolgárként vehessenek részt a társadalom mindennapi életében.

Most a törvénytervezet néhány lényeges részét ismertetjük, azzal a szándékkal, hogy egyrészt felkeltsük az érdeklődést, másrészt egyúttal azt is kérjük, hogy mindenki aki úgy érzi, van ezzel kapcsolatban mondanivalója, azt juttassa el hozzánk, hogy ezekkel az észrevételekkel is tökéletesíthessük az elkészített tervezetet.

A törvény alkalmazásában visszafordíthatatlanul egészségkárosodott (rokkant) személynek azt kell tekinteni, aki magzati károsodás, szülési sérülés, betegség, baleset, munkahelyi ártalom, vagy erőszakos cselekmény következtében testi, értelmi, érzékszervi vagy mozgásbeli teljesítőképességét visszafordíthatatlanul oly mértékben elvesztette, hogy ez őt a társadalom más tagjaihoz hasonló életvitelben korlátozza, illetőleg megközelítően teljes értékű részvételét a társadalom életében csak különleges erőfeszítések árán vagy sajátos eszközök, eljárások, módszerek alkalmazásával teszi lehetővé.

A törvény célja, hogy a társadalmi alapjogok nemzetközi mértékű szabályainak figyelembevételével elősegítse a visszafordíthatatlanul egészségkárosodottá vált személyek emberi és állampolgári jogainak érvényesülését, javítsa a fogyatékos személyek életkörülményeit – oly módon, hogy ők a társadalom más tagjaival egyenlően élhessenek és tevékenykedhessenek, ill. megszüntesse és kiküszöbölje a rokkantságból adódó hátrányokat, akadályokat.

A törvény feladata, hogy a céljának megvalósulása és a jogok érvényesülése érdekében – az egészségkárosodás minőségéhez és mértékéhez igazodóan – az egészségkárosodott személyek sajátos szükségleteinek kielégítését biztosítsa.

A törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén élő vagy tartózkodó minden egészségkárosodott személyre.

A törvény alkalmazási területe: a törvények, a minisztertanácsi és miniszteri rendeletek, határozatok megalkotása során figyelemmel kell lenni az egészségkárosodott személyek sajátos szükségleteire és azokat, lehetőleg az egyébként szokásos feltételek között, a másokkal együtt kell kielégíteni. Az országos hatáskörű szervek és önkormányzatok kötelesek gondoskodni az egészségkárosodott személyek sajátos szükségleteinek kielégítését szolgáló in-

tézmények, szolgáltatások működési feltételeinek megteremtéséről, vagy azok javításáról, az ellátások biztosításáról.

Tudjuk, hogy az egészségkárosodott embertársaink között is szép számmal vannak olyanok, akik ezzel a pozitív megkülönböztetéssel – amit ezzel a törvénytervezettel el kívánunk érni – sem értenek egyet, mert már azt a tényt is eleve sértőnek érzik magukra nézve, hogy ilyen kérdéssel foglalkozni kell, és ezt a társadalom nem mint természetes, magától értetődő dolgot kezeli. Ezzel a nézetelmélettel mi is egyetértünk, de úgy ítéljük meg, hogy a társadalom ma még Magyarországon nincs azon a fokon, hogy ez az egyébként jogos elvárás önmagától megvalósuljon. Azért van megítélésünk szerint szükség erre a törvénytervezetre, hogy ezzel is formáljuk, alakítsuk a társadalmi tudatot abban az irányban, hogy úgy mint számos – szociálisan fejlett – nyugat-európai országban önműködővé váljon a társadalomnak ez az esélyegyenlőséget biztosító tevékenysége.

A törvénytervezet szerint az egészségkárosodott személyek kötelesek egészségi állapotuk megtartására, egészségromlással, sérüléssel, balesettel, ártalommal nem csorbított képességeik feltartására, fejlesztésére, egyúttal jogosultak a rendelkezésre álló, a jogszabályokban előírt lehetőségek igénybevételére.

Ezt az igényjogosultakra vonatkozó előírást azért tartalmazza a tervezet, hogy ezzel is kifejezésre juttassuk azt a szándékunkat és törekvésünket, hogy mi nem csak jogokat kérünk, hanem ezek érdekében tenni is akarunk és magunkkal szemben is követelményeket állítunk.

Ezt a törekvést fejezi ki a javaslat azon része is, mely szerint jogszabály – az egészségkárosodott személyeket megillető valamely jog gyakorlását – a meghatározott kötelezettség teljesítéséhez mint feltételhez kötheti.

A törvénytervezet még számos eljárásjogi és egyéb kérdést érint, de ilyen figyelemfelhívó írás terjedelme az ezekkel való foglalkozást már meghaladja, ezért ezek ismertetésétől most eltekintünk.

Ha bárkit további részletek érdekelnek, a törvénytervezet teljes szövegét a szövetségben mindekinek rendelkezésére bocsátjuk.

Feltett és megmásíthatatlan szándékunk, hogy törvénytervezetünket – az érdekelt körében való megvitatás után – a lehető legrövidebb időn belül a megalakuló új Országgyűlés elé terjesszük, mert meggyőződésünk, hogy az alakuló jogállamiság megvalósulásának – a társadalmi fejlődés jelenlegi szakaszában – egy ilyen törvény feltétlenül részét kell hogy képezze.

Budapest, 1990. III. 28.

Dr. Chikán Csaba-Dr. Fekete Ervin

Akadályozzák meg az IKV-k vagyonának átmentését!

Nyílt levél a városok polgármestereihez!

Tisztelt Polgármester urak!

Mind több jelét látjuk annak, hogy az ingatlankezelő vállalatok megkezdtek „vagyonuk” átmentését, nemegyszer olyan vállalkozásokba, amelyeknek közük sincs voltaképpeni profiljukhoz.

Amikor idézőjel közé tettem a „vagyonuk” kifejezést, azon tényre kívántam nagyon határozottan rámutatni, hogy épületeik, felszerelési tárgyaik, műszaki eszközeik nem saját jövedelmező tevékenységük eredményéből születtek – hiszen ők maguk folyamatosan, de maga az állam is, különösen a lakbéréremelés idején mindekor arra hivatkoztak, hogy működésük veszteséges, azért kell lakbért, vízdíjat stb. emelni – hanem a lakosság, a társadalom áldozatából. Ennek bizonyosságául hadd álljon itt egy idézet a fővárosi lakáspolitikai főosztály 1989. október 11-i, „publikus!” jelzéssel ellátott dokumentumából:

„Ebben az időszakban az épületfenntartás lehetőségeit az is csökkentette, hogy: – az ingatlankezelő szervezet kialakításának és fejlesztésének forrásait csak a lakóházjavítási alapról lehetett átcsoportosítani – az államosítással a korábbi szolgáltató építőipari háttér megszűnt, azt az ingatlankezelő szervezeten és a tanácsi építőiparon belül kellett létrehozni s ennek forrása is részben a lakóházjavítási alap volt.” A bérlakásban élő lakosság – a fővárosban lélekszámának több mint fele! – kétségbeesetten keresi a menekvés útját a lakbérrel kapcsolatos terhek növekedésének következményeitől: meg kell jegyeznem, hogy nagyon sokak számára életszínvonaluk kétségbeesetten romlását jelenti, s hogy mennyire, azt legtöbbször még csak ezután érzékelik majd. A lakosság tehetősebb vagy viszonylag tehetősebb része lakásainak megvásárlásában, nagyobb része az önkormányzótól kezelésbe vételben látja a kiutat. Akár az új tulajdonosok, akár az önkormányzó vagy öngazgató lakásbérlő egyesületek szemszögéből nézve a kérdést, létfontosságú, hogy a fenntartásra meglévő eszközök rendelkezésre álljanak, hogy megmaradjanak a később kialakuló szervezetek számára. Egyáltalán nem mellékesen, ez nemzeti, társadalmi érdek is, hiszen az óriási értéket képviselő lakás- és lakóházvagyon továbbromlása másként nem állítható meg, állagának javítása elképzelhetetlen.

Amiért szólnok: olyan információkat kapunk, mely szerint az ingatlankezelő vállalatok megkezdtek és nagy erővel folytatják „vagyonuk” kft-kbe való átmentését. Olyan vállalkozásokba is társulnak, amelyek távol esnek működési körüktől, így például vegyes tulajdonú irodaházak építésében, áruházak működtetésében is partnerek.

A törlések bennünket más vagyonok átmentésének, más kft-k alapításának kísérleteire emlékeztet. Szükségesnek véljük ennek megakadályozását, azt, hogy az utód önkormányzatot az évtizedek alatt összehordott tényleges ingatlankezelő-vagyon egészével rendelkezheszenek.

Önök, Polgármester Urak, mint a jelen helyhatóság első számú vezetői felelősek azért, hogy ez így legyen. Ezért felkérjük Önöket arra, hogy azonnal és határozottan intézkedjenek: rendeljék el az ingatlankezelő vállalatok vagyoni eszközeire a zárlatot és készítsék el a vagyonleltárt.

Tisztelettel: a Lakásbérlők Egyesülete nevében.

Szabó Miklós elnök Battha Pál főtitkár

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete

Ki ezt gyűjt, ki azt. Van, aki pénzt, van aki könyvet, van, aki sikert. A legmegdöbbentőbb dolgokról hallhatunk néha, mint gyűjtőszendély tárgyáról. Az igazi gyűjtés: szenvedély, érzelmek által irányított tevékenység, még akkor is, ha az értelmet sok esetben teljes tudatossággal használja gyűjtés közben az ember.

Pénzem sohasem volt, nem is akartam gyűjteni. Mostanában jövök rá, hogy ez a magatartásom nem biztos, hogy érényeim számát növelte. (Mindenesetre most nem bánám, ha valamivel több pénzem lenne.) Könyveim vannak, mert amelyikről úgy gondoltam, hogy meg kell lennie, azt megvettem, amíg úgy-ahogy telt rá. Nem a szerzés örömeért, hanem a tudatért, hogy ha úgy hozza a szükség vagy a kedvem, bármikor elolvashassam azt, ami benne van.

Egyik gyűjtőszendélyem csak némileg kapcsolódik a könyvekhez. Ugyanis én idézeteket gyűjtök, szép, bölcs mondásokat, szólásokat. Ha sikerül egy-egy ratalálnom – olvasom valahol, hallom valakitől –, akkor örülök, hogy leírhatom magamnak, hogy megtanulhatom, hogy az enyém! Szóval: igazi szenvedéllyel gyűjtöm őket. A legkedvesebbeket mindig magamnál hordom, továbbmásolom őket az éves naplómba.

Itt van mindjárt egy ilyen: „AZ INDÍTÉKOK ELVESZTÉSE A SZELLEM LEGNAGYOBB TRAGÉDIÁJA”. Sellye János írta, s már legalább hatszor másoltam tovább. Mostani mindentudó füzetemnek az utolsó oldalán díszelg, ilyenek társaságában – szintén Sellyétől: „Az ember határtalanul sok munkát fordíthat önmaga tökéletesítésére.” Aztán Illyéstől: „Szépen az ír és beszél, akinek sikerül még a bonyolult gondolatait is egyszerűen és

világosan előadni.” Egyik kedvencem dr. Gergely Sándortól, a karancslapujtói tészelnöktől való: „A dogma a lusta szellem menedéke”; de az sem rossz, amit Kossuth Lajos jelentett ki: „Legtöbb félreértés a világon az értelmetlen szavakból eredt”. Talán mind között a legkedvesebb számomra Tóth István volt rákospalotai bírónak (élt 1823-1908 között) kérdőmondata: „...ki tudná megmondani, melyik a nagyobb érdem, hazát szerezni vérontással, vagy a szerzett birtokot ésszel, okossággal és csöndes, szerény munkával megtartani?”.

Másik gyűjtőszendélyemmel is szerencsém van, az sem kerül pénzbe. Amikor Dunaujvárosban a „32-esben” tanítottam, társnóm, akivel együtt álltunk reggelente ügyeletben, a lépcsőkön feltűdülő gyereksereget figyelve, s aki ismerte ezt a gyűjtőszendélyemet, esetenként megkérdezte: „Most hol tartasz?”. Én ilyenkor mondtam egy számot: 67, 82, 73. Társnóm szelíd mosolya azt jelentette, tudja, azokat keresem a gyerektengerben, akiket saját gyerekeknek is elfogadnék. Saját két gyerekemnek is mindig úgy kedveskedtem „Idegenek közül is kiválasztanálak benneteket”. Ők tudták, hozzá kell érteni: „is”, s nem is volt más igényük, csak hogy őket „is” szeressem úgy, mint a többi. Ez a gyűjtőszendélyem – mármint gyerekeket gyűjtani – talán még erősebb, mint a másik. Ha általános iskolában tanítottam, hiányoztak a nagyok, ha középiskolában, akkor a kicsik. (Mostanában már az óvodások után is fáj a szívem.)

1983-ban, amikor családi okok miatt Pestre jöttem tanítani, azzal mentem vissza általános iskolába hosszabb, középiskolai munka után, hogy nagyon hiányoznak nekem azok az eleven eszű, jó „rossz” fiúk, akik a

Az
indítékok

elvesztése

mostani pontrendszer szerint sajnos nem jutnak gimnáziumba, de még szakközépiskolába is nehezen. Az akkor megnyílt újjalotai Árendás közti általános iskola egyik 5. osztályának lettem osztályfőnöke, s párhuzamos osztályoknak magyar-történelem szakos tanára. Az általános iskola közben odáig „fejlődött”, hogy az általam keresett egyéniségeket, a sorból kilógókat, azokat, akiknek a képváltsáshoz nincs érzékük – már az alsó tagozaton többször megbuktatják. Velük az iskolát, a felnőtteket, önmagukat már ott megutáltatják, mire ötödikbe felkerülnek, szinte véglegesen kiölnék belőlük mindenféle igényt egymás tiszteletére,

szeretetére. Ez a felismerés, s az a tapasztalat, hogy valójában senki nem igényli (már a gyerekek sem), hogy én más legyek, mint amit már megszoktak – tehát valójában énám nincs szükség – nagyon megdöbbentett. Először megpróbáltam tudomásul venni.

Am az az állapot, hogy valójában nincs miért kimenni az iskolába, hiszen célként nem lehet kitűzni azt, ami igazán fontos lenne, hogy segítsek egy fiatalnak megismerni önmagát és a világot, s hogy erősítek, fejlesszem azt a képességét, hogy önmagát elvezesse ebben a világban. Ez szó szerint betegé tett. Testi-lelki betegé. Kezdem a gyerekekhez hasonlóvá lenni én is, kezdem utálni őket, a világot, önmagamot is. De ezt az állapotot nem tudtam elviselni.

„Önmagam levék enistenemmé” mondta Adám a Paradicsomból való kiűzetés után az önmaga által teremtett világban. Az istenhívó ember soha nem kerülhet abba a válságba, hogy önmagát fölöslegesnek, életét céltalannak érezze, hiszen Isten gyermekeként önmagának is juttat az atya fontosságából. A nem hívó az Adám útját kénytelen járni. (Talán egyszer kiderül, az ilyen ember éppen azért nem tudja a világot átfogó tudatot istenként kiülről látni, mert ő már közelebb van hozzá, őbelé már beleköltözött.) Akár így, akár úgy, a lényeg: az ember nem tud anélkül a tudat nélkül élni, hogy ő nem akarja, ő Valaki.

Mindezt végiggondolva álltam oda a gyerekek elé, s mondtam nekik: gyerekeim, igényem van hinni magamban – József Attila így fogalmazta meg emberi voltunk lényegét. Nemcsak a magáét, hanem az enyémet is, a titeket is. Az ember szívében kitörölhetetlen vágy él a szépre, jóra. Hogy az Istentől való félelemből, vagy neki tetszeni akarván, vagy a saját lelkiismeret

szavára, vagyis milyen indítástól hajtva, s te azt hogyan nevezed, az a te legszigorúbban vett magánügyed, de hogy cselekedned kell a jót, hogy tedd a tiszted! Az már társadalmi parancs, az már közügy.

Nézzétek, én sem tudok lemondani arról, hogy jónak érezzem magam. Nekem ahhoz azonban az kell, hogy teljesítem a feladatomat mint pedagógus. Nekem pedig mint nevelőnek az a feladat, hogy bennetek felébreszszem, erősítek a jóra való vágyat. Az embernek egyik nagy feladata az életben, hogy szeresse azt a földet, ahol született, szeresse hazáját. Hogy szereti valaki a hazáját, bizonyíthatja azzal is, hogy meghal érte, de úgy is – s sokszor ez a nehezebb –, hogy él, hogy ad neki egy derék fit, önmagát. Hogy derék ember vagy, azt cselekedetteddel, tetteiddel tudod bizonyítani. Cselekedet, tett a beszéd is, az anyanyelv használata. Aki szereti a hazáját, az az anyanyelvét sem használja trágárkodásra, hazugságra, mellébeszésre, üres fecsegésre, hanem őri, ápolja, fejleszti, gazdagítja. Felolvastam nekik Kölcsey mondatát (lám, megint egy idézet): „Meleg szeretettel függj a hon nyelvén, mert haza, nemzet és nyelv három egymástól válhatatlan dolog, s ki az utolsóért nem buzog, a két elsőért áldozatra készen lenni nehezen fog.”

Ott álltam a gyerekek előtt. Csönd volt. De nem buta, süket csönd, hanem a figyelem, a gondolkodás csöndje. Végignézttem rajtuk. Tekintetem talált a tekintetükkel, Láttam, megértették, s elhiették, hogy nekem van szükségem rájuk, az ő jószágukra.

Így kezdődött a Szépen magyarul – szépen emberül! mozgalom 1984-ben Budapest szélén, az Árendás közben.

Kállai Eszter

Az alább közölt levelet a Globál Kábeltelevízió kft. ügyvezető igazgatója, Nagypál Endre írta és küldte el a budapesti XI. kerület polgárainak. Ez a cég – és talán a férfit is – azonos azzal, aki a Magyar Televízió operatőrére emlékeztet és botrányos módon „kioktatta” egy nyilvános esemény alkalmával. Jelen levelét és különösen ennek hangvételét ugyancsak botrányosnak és elfogadhatatlannak tartjuk.

„Tisztelt XI. kerületi polgárok!”

Másfél évvel ezelőtt ezzel a megszólítással kerestük meg Önöket, hogy tájékoztatást adjunk terveinkről: a XI. kerületben szeretnénk megkezdeni egy kábeltelevíziós hálózat kialakítását, mely az Önök lakásában a korábban is vehető földi televíziós programok mellett a műholdas televíziós programok vételét is lehetővé teszi. A közel húsz ezer igénybejelentés feldolgozása után 1988 augusztusában megkezdtük a kábelhálózat kiépítését, és 1989. június 30-ig több mint tízezer XI. kerületi lakást kapcsolunk rá a kábeltelevíziós hálózatra.

Az elmúlt néhány hónapban lehetőséget biztosítottunk az Önök számára, hogy a műholdas televíziós programokkal megismerkedjenek, de eldönthessék, hogy igénybe kívánják-e venni a GLOBAL által létesített többletszolgáltatást vagy sem.

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy a személyes megkeresésünk során úgy nyilatkoztak, hogy nem szándékoznak a többletszolgáltatás létesítését költségeikhez hozzájárulni, a rákapcsolási díjat megfizetni. Mi nem vitatjuk Önöknek azt a jogát, hogy eldönthessék, kívánják-e az általunk nyújtott többletszolgáltatást igénybe venni vagy sem, de Önök sem vitathatják azt a jogunkat, hogy olyan szolgáltatást, amelyet komoly anyagi ráfordítással teremtettünk meg, nem vagyunk kötelesek azoknak is biztosítani, akik nem hajlandók a szolgáltatás létesítésének a költségeit vállalni.

Így az Önök épületében is felkészül-

Szívélyes levél egy kábeltelevíziós kft igazgatójának

tünk arra, hogy mindazokban a lakásokban, amelyeknek a bérlői nem köztették meg a Rákapszolási és Jelszolgáltatási Szerződést, nem vállalták a rákapcsolási díj megfizetését, különböző műszaki berendezések elhelyezésével megakadályozzuk a műholdas programok vételét.

A műholdas programok vételének korlátozása jelentős költséggel jár, me-

lyet természetesen nem kívánunk Önökre hárítani. Am ha a későbbiekben mégis igénybe kívánnak venni a szolgáltatásainkat – amelyre véleményünk szerint egy-két éven belül sor fog kerülni – kénytelenek leszünk az igénybejelentési díj és a teljes összegű rákapcsolási díj megfizetésén felül a műholdas programok vételének megakadályozása érdekében végzett mun-

kák költségeit, illetve ezeknek kamaterheit Önökre, illetve az esetleges lakáscserepartnerre áthárítani. Ez az összeg a jelenlegi rákapcsolási díj többszörösét is kiteheti. Eppen ezért lehetőséget biztosítunk arra, hogy ajánlatunkat ismételtlen megfontolják.

E levéllel X. hó 16-ig felkereshetik Ügyfélszolgálati Irodánkat és az igénybejelentési díj és a kedvezm-

nyes 1320 forintos rákapcsolási díj megfizetésével megköthetik a Rákapszolási és Jelszolgáltatási Szerződést. Az Ügyfélszolgálati Iroda címe: Budapest XI., Bartók Béla út 70. Nyitva tartása: hétfőtől péntekig 10-18 óráig. Telefon: 1-669-169. Az Ügyfélszolgálati Iroda még ez évben a Kosztolányi Dezső tér 12-be költözik, így kérjük a fenti telefonszámon ellenőrizze az iroda címét!

Amennyiben a megadott időpontig nem keresik fel Ügyfélszolgálati Irodánkat, úgy tekintjük, hogy elhatározásuk végleges, és tudomásul vesszük, hogy ez az elhatározásuk az előzőekben már felsorolt következményekkel jár.

Természetesen azok számára, akik nem fizetik meg a rákapcsolási díjat, az IKV által korábban biztosított programokat változatlan, a Lakásbérlői Szerződésben meghatározott díjért biztosítjuk, de jelezzük, hogy a jelszolgáltatási díjat kénytelenek vagyunk évente az infláció mértékével arányosan növelni.

1989. X. 16-át követő két héten munkatársunk felkeresi a Jelszolgáltatási Szerződés megkötése végett, mert a szerződés megkötésével veszti érvényét a Lakásbérlői Szerződés 13/B pontja, amelynek értelmében az IKV biztosította a TV antenna-használatot a bérlő számára, s amely szolgáltatást a továbbiakban a GLOBAL biztosítja.

Budapest, 1989. X. hó 02.

Nagypál Endre
ügyvezető igazgató

U. i.: Ha a rákapcsolási díj egy összegű megfizetése nehezséget okozna Önnek (Önöknek), úgy lehetőséget biztosítunk a részletfizetésre, amelynek feltételeiről is tájékoztatást nyújt az Ügyfélszolgálati Iroda.

Drága Apánk!

Szeretve Tisztelt Endre Bácsink!

Előre elnézést kell kérnem, ha soraimat netalán ömlengőnek találná és a papír maszatos lenne, de az Ön nagy-nagy jóindulata és magasztos lelke előcsalogatta belőlem (és sokunkból) a meghatottság könnyeit.

Ennyi jószág láttán, hogy Önök pénzt és fáradságot nem kímélve megteremtették a kábeltelevízió működési feltételeit, sőt, még műholdas adás vételére is gondoltak – elkezdtük megszervezni nyugdíjas sors-társaink részére az intenzív nyelvtanfolyamot angol, francia, német és svéd nyelven. Nagyon határozottan felszólítottunk mindenkit, hogy legalább két nyelvtanfolyamon részt kell vennie, mert nem kis erőfeszítésünkbe került a tanfolyamok megszervezése. Amennyiben valaki nem tesz eleget felszólításunknak, ágyát teleszórjuk rajzszöggel és a későbbiekben, amikor rájön, kell nyelvet tanulnia, akkor a tandíj mellé felszámoljuk a rajzszög, a teleszórás költségeit kamatos kamattal, plusz inflációs ráta, plusz áfa, mely így a jelenlegi tandíj többszörösét is kiteheti. (Esetleges elhalálozás esetén a költségeket a leszármazottakra térheljük hevediziglen.)

A legmélyebb egyetértésünkről biztosíthatjuk Önöket abban a kérdésben, hogy aki nem hajlandó megfizetni a rákapcsolási díjat, annak nem kötelesek biztosítani a szolgáltatást. Nem tartjuk valószínűnek, de ha

mégis lenne olyan renitens, aki nem él ezzel a lehetőséggel, sőt olyan „gaz kutya” lenne, hogy nem engedné be Önöket a lakásba a gátlószervezet felszerelése céljából, kérjük, értesítsenek minket, mert profi betörőt szerződtettünk, aki – míg a renitens vásárol – ingyen és bérmentve az Önök rendelkezésére áll. Mivel nyugdíjasok tömege fordult hozzánk problémájával, amely szerint nem tudnak mit kezdeni a nyugdíjükből megmaradó 1320 forinttal, nincs valószínűsége, hogy bárki is fizetésképtelenségre hivatkozzék.

A legnagyobb megnyugvással vettük tudomásul, hogy az állami vagyon nem jut ebek harmincadjára és a Next 2000 példáját követve a lakásbérlői szerződés 13/b. pontja ezentúl az IKV helyett a GLOBAL Kábeltelevízió biztos kezébe kerül.

Mindent elkövetünk annak érdekében, hogy a lakosok az Önök által megadott időpontig az Inkvizíciós Irodájukat felkeressék – fejvesztés terhe mellett.

Mellesleg megállapíthatjuk, hogy Önnek és stábjának sikerült a pártállam apparátusának diktatórikus módszereit átmenteni és azt ötvözni – az Önök elképzelése szerinti vállalkozói jogosítványokkal.

Gyermeki tisztelttel: Dr. Zámori Attila
a Lakásbérlők Egyesülete
XI. kerületi szervezetének mb. titkára

A Lakosság Érdekvédelmi Tömörülése / A LÉT / önálló melléklete

A felrobbant ház lakóinak kálváriája

T. Lakásbérlők Egyesülete!

Alulírott Kecskeméti Kálmán, az Egyesület tagja, a VIII. kerület Baross u. 86. szám ház lakóinak nevében és érdekében fordulok Önökhöz, hogy nyújtsanak segítséget a bérlőket ért szorosított szerelmek orvoslásában, ami őket az IKV részéről érte.

Elsősorban arra számítnak, hogy az alább ismertetett abszurd dráma minél nagyobb nyilvánosságot kap, és úgy az ügyben szereplő és leszereplő állami bürokratakat rákényszerít arra, hogy újra és újra foglalkozzanak az ügygel, amíg a bérlők nem kapnak jogi, erkölcsi és anyagi kártérítést.

1988. november 14-én hajnali 4 óra 30 perc körül felrobbant a ház. A Baross u. 86. számú hatemeletes bérlőház fele, mintegy 30 lakás azonnal lakhatatlanná vált. Súlyos károk keletkeztek a szomszédos épületekben is, és utcaszerte betörtök az ablakok. Még két sarokkal lejjebb is benyomta a légnymás a fém ablakkereteket. A közelben parkoló kocsikat a légnymás és a rájuk zúduló törmelék összezúzta. A keletkezett hőből a műanyag alkatrészek megolvadtak. Három lakó életét vesztette, többen megsebesültek, mások egy éltre szólóan megrokkantak. A gyermekek sokkos állapotba kerültek. A lakók legtöbbször a mai napig nem

heverte ki ezt a megrázkódtatót. A katasztrófa után percekben belül körülvette a hadsereg a házat és meg sem várva az esetleges vizsgálat eredményét, szétkürtölték, hogy gázrobbanás történt. A Gázművek szakértői hiába állították azt, hogy a gázrobbanás következtében tűz keletkezik, s az itt nem volt. Sőt, a robbanás után a gázkonvektorok tovább működtek. A gázrobbanás tényét a mai napig senki nem igazolta.

A lakók eddig semmiféle elfogadható magyarázatot nem kaptak a robbanás okáról. Míg sem tudható, hogy ki a felelős a keletkezett 130 millió forintos kárért. Kiderült, hogy az IKV az épületet nem biztosította. A lakók elpusztult értéktárgyaikat az Állami Biztosító mélyen aláértékeltte.

A kiköltöztetett lakókat a város különböző pontjain szükséglakásokba helyezték el és teljesen áthárították rájuk a lakások lakhatóvá tételének terheit, illetve néhol a régivel jóval magasabb rezsit. A házban maradt néhány család semmiféle kártérítést nem kapott. A robbanás napján felvett hibajegyzéken szereplő károkat sem hozták helyre.

Az IKV megbízta a 3. sz. Építőipari Vállalatot az épület helyreállításával. Tavaly - 1989-ben - a második felévben szinte teljesen leállt a munka.

Az idén, január közepétől, mivel a tv Ablak című műsora foglalkozott az ügygel, nagyobb lendületet vett a helyreállítás, de már ma is látható, hogy a kilátásba helyezett májusi átadásból semmi nem lesz.

Összefoglalva: mit szeretnének a lakók elérni:

1. Széles körű nyomozással az érintettek meghallgatásával derítsék fel a robbanás valódi okát és nevezzék meg a felelőst vagy felelősöket. Nem lehet az ügyet egyszerűen „természetis csapásként” kezelni, mivel így semmi garancia nincs arra, hogy nem ismétlődik meg itt vagy máshol.

2. A házban lakókat egyöntetűen nyilvánítsák károsultoknak (jogi nyelven sértetteknek), hogy kárigenyüket érvényesíthessék.

3. A ház helyreállítását a lehető legrovidebb időn belül fejezzék be.

4. A lakók tudomásul veszik: rajtuk kívül álló okok miatt kénytelenek elutérni, hogy szükséglakásokban illetve, egy építkezés kellős közepén lakjanak, amíg a helyreállítás elkészül, azonban méltánytalannak tartják, hogy ugyanazt a lakbért fizetik (előfordul, hogy szükséglakásban még magasabbat is), mint az eredetileg megállapított. Különösen méltánytalannak tartják a felémelt lakbér fizetését.

Kecskeméti Kálmán
1082 Budapest, Baross u. 86.

Az Országos Dohányfüstmentes Egyesület felhívása

Az Országos Dohányfüstmentes Egyesület a választási kampány során elhangzott programbeszédük ismeretében kevés reményt lát az egészségvédelem fokozására. Ezen belül az első számú közellenség, a dohányzás elleni küzdelem még inkább háttérbe szorul. Közismerten a dohányzás okozza a legszörnyesebb skálán a betegségeket, így elsöndörűnve felelős a lakosság tragikus mélypontra süllyedt egészségi állapotáért.

Meggyőződésünk, hogy a közéleti személyiségek, politikusok példaadásra kötelezettek, ezért a társadalom joggal várja el, hogy a nyilvánosság előtt és nem dohányzók jelenlétében ne dohányozzanak! A jelenlegi helyzet e téren csődötmelegnek tekinthető, mert amíg az egypártrendszer-

ben csak egyetlen párt emberei árasztották a dohányfüstöt, most a sok párt számos képviselője alapvető jogának véli ezt.

A televízió korábbi elnöke utasításban tiltotta meg a képernyőn a dohányzást. Elvárjuk nagy nemzeti méltánk új vezető testületétől is a közérdeket szolgáló tilalom fenntartását.

Kérjük a pártokat, hogy nemes véltedésként figyeljenek a társadalmi egészségmegőrzésére is: ne dohányozzanak a nyilvánosság előtt! Ezáltal nem veszélyeztetik a többségben lévő nem dohányzó állampolgárok rokonszenvét.

Illyésné Gyenizse Erzsébet
Országos Dohányfüstmentes
Egyesület
főtitkár

T. Lakásbérlők Egyesülete!

Köszönöm Önöknek, hogy vállalták a „másdrangú állampolgárok” (?) ügyét. Még mielőtt az Esti Hírlapban a cikket olvastam elhatároztam, hogy levelet írok az Országgyűlésnek - ami sajnos elég indulatosnak sikerült - és megkérdem, mi indította a T. Házat arra, hogy úgy kezeljenek bennünket, mintha valami jöttment, fondorlatos, agyafűrt emberek lennénk, akiket csak lehetetlen helyzetbe kell hozni, hogy lakásuk elhagyására kényszerítsék - de hová - azokat az embereket, akik évtizedek óta nyugodt békeségben éltek és volt hol lakniuk.
Ez a cikk indította arra, hogy az Országgyűlésnek címzett leveletem Önöknek juttassam el abból a meggondolásból, hogy a törvény ellen biztos sok levelet fogunk kapni, az enyémet is csatolják hozzá és együttesen - ha szükséges - juttassák el az Országgyűlésnek tiltakozásunk jeléül.

id. Lensnoki Ottóné
Budapest

Nyilvánosságra hozott levelek

Györi Bélához, a Vasárnapi Újság szerkesztőjéhez

Az első levél száma: 117/89. Tárgya: Alkoholizmus elleni küzdelem vagy látszat-küzdelem. Kelt: Budapest 1989. X. 5.

Kedves Kolléga úr! Már régóta fontolgatom, hogy a Rádió talán legnagyobb népszerűségnek örvendő nyitott fórumához forduljak. Bizony, az utóbbi évtizedek alkoholizmus elleni próbálkozásainak története is megírta. A különféle párt és kormányhatározatok, jogszabályok és újságközlemények jobbra csak a felszínt borzolták, s a valóság hivatalos lakkozgatása miatt az elkötelezett szakemberek és gyógyítók rengeteg akadályba ütköztek. De küzdöttek mégis - az emberekért, a családokért, akár így vagy úgy fölkeltek hatalmasságokkal szemben is -, és nem is minden eredmény nélkül. A közvélemény tájékozatlan ebben a vonatkozásban is.

Nem tudják például, hogy néhányad magukkal milyen agyafűrt leleménnyel kezdtek szellőztetni az MSZMP idevágó, jórészt formális határozatait, s hogyan tudtak lassan bebeszélni az „illetékeseknek”, hogy az állampártnak van alkoholpolitikája. Hogy milyen kockázatok árán terjesztették elő a valóságos helyzetképet, az „Időarányos teljesítést” állító hivatalos beszámolókat kontrasztjaképpen, vállalva a „dramatizálás” ódióját. Hogy egy-egy kis lépés elfogadtatásához hogyan kerestünk kerülfutakat, más tárcák szakembereit bujtogatva szócsónék. És arról sem tud senki (vagy alig valaki, de Rapcsányi László bizonyosan!), hogy miként zúzták be a hivatalos alkoholbizottsági vezetők Soós Zoltán antialkoholista versfüzérének ötödik kiadását a „Mulat a vezér” című vers miatt, s hogyan „szavalt” belőle „felháborító részleteket” az akkori miniszterelnök-helyettes, az Alkoholizmus Ellenli Állami Bizottság hajdani elnöke. Akkoriban vált szlogené a bizottságról alkotott véleményük, miszerint az nem egyéb fűgefalevelnél, s valódi érdeme nem abban áll, amit elfed, hanem ami kiseljlik alóla.

Am nehogy azt higgyed, hogy csak az elmúlt évtizedek hazugságaival és illúzióival vagyunk „haragban”. Tragikus következményekkel fenyegető sorsismétlődésnek látszik, hogy a ma forradalmárai - a demokratizálódással, liberalizálódással kapcsolatban - ugyanolyan megalapozatlan illúziókba ringatják magukat, mint a mi korosztályunk tette 1945-ben. Akkor tisztos szakemberek és tudósok is képesek voltak abban hinni, azt hirdetni, hogy a társadalom szerkezeti változásai automatikusan felszámolják majd az összes szociális devianciát, az alkoholizmustól az elmebetegségekig, a prostitúciótól a bűnözésig. És tették ezt annak ellenére, hogy a szovjet valóság többük előtt nem volt ismeretlen. (Ugyanígy hunyának szemet a mai demokrátiánk a nyugati világ súlyos lelki-társadalmi válságát, alkohol- és kábítószerdöglőit.)

Ezért követünk el mostanság minden tőlünk telhető, hogy a közjogi-hatalmi-gazdasági kérdések mellett elegendő szó essék a kisemberek mindennapos gondjairól, az egészség- és családvédelem problémáiról is. El akarjuk érni, hogy a különféle pártok és csoportok programjában minél konkrétabb javaslatok kerüljenek ebben a vonatkozásban is. És szeretnénk - nem utolsósorban - a pluralizmus lényegét szolgáló józan türelem hirdetői és gyakorlói lenni...

Azt szokták mondani, hogy az alkoholproblémában, mint cseppben a tenger tükröződik társadalmunk szinte minden problémája. E generáldeviancia a beilleszkedési zavarok mindegyikében szerepet játszik. Az utolsó negyedszázadban megduplázódott alkoholfogyasztásunk sok mindennel összefügg, de bizonyíthatóan ez a közvetlen, döntő oka a munkaképesség lakosság romló halálzási arányának, s világszerte az öngyilkosság terén. A Vasárnapi Újság nem mehet el szó nélkül a hátrányos helyzetbe kerültek fokozottan veszélyeztető tényezőik mellett.

Ha nevéket kell mondani, akitől őszinte információkhoz lehet jutni e tekintetben, dr. Simek Zsófiát és Levendél László professzort ajánlhatom elsősorban. Magam is szívesen működök közre abban, hogy alkoholizmus témában is „tisztá vizet önthessünk a pohárba”. Várom, várjuk kedvező válaszodat.

Az újabb levél száma: 35/90. Kelt: Budapest, 1990. III. 7.

Kedves Györi Béla kolléga! Nagyon sajnáljuk, hogy október 5-i levelünk (amit január 31-én ismételtelen elküldtünk) visszhang és válasz nélkül maradt. A produktív korú lakosság vészes fogyatkozását okozó jelenséget mind a válság, mind a kibontakozás szempontjából olyannyira fontosnak tartjuk, hogy záros határidőn belül (talán március 19-e után) kénytelenek leszünk ezt az érthetetlen hallgatást más nyilvános fórumon szóvá tenni.

A Vasárnapi Újság igazságkeresését és közvéleményformáló erejét egyaránt nagyra értékeljük. Ezért is fordultunk hozzád. A nemzeti sorsprobléma új előjelű bagatellizálásába ugyanúgy nem törődhetünk bele, mint a pártállam idejében, amikor - nem is mindig kockázatok nélkül - vállaltuk néhányan a haragok félreverőjének „dramatizáló” szerepét.

Tulajdonképpen szívesen hallanánk a halogatás érveit is, hogy vitába szálljunk velük. De „peres szánkat” sem most, sem később nem fogjuk be.

Még mindig reménykedve, hogy küzdőtársak lehetünk tisztelettel üdvözöl:

Fekete János a „Józan Élet Egészség- és Családvédelmi Szövetség” titkára

Egy lakóház kor/kör/története tömör mondatokban

1932-34.: A Budapest, II. ker. Alvinci út 6. szám alatti kétlakásos családi ház - 4 szobás lakás a magasföldszinten, 2 és fél szobás az alagsorban - 1932-34. között épült. A végleges kivittelt a Fővárosi Közmunkák Tanácsa hagyta jóvá 922/1934. II. 7. számú határozatával. Építető: Pöpperl János mérnök, a HSCS-Gépgyár tervezőirodájának vezetője. Tulajdonos: Ljubovic Gusztávné, született Pöpperl Erzsébet.

1937.: A tulajdonosnő, a (báró) Ljubovic Gusztávnál kötött házasságát egy évi különélés után 1937-ben a bíróság ítélettel felbontotta. Fiúgyermekük, Ljubovic Sándor gépészmérnök az 1946-ben megkötött házasságáig, majd 1966 márciusától ismét édesanyjával együtt e ház lakója.

1945.: A Budapesti II. ker. Előljárója 977/1945. március 19-i határozatával a tulajdonos: Ljubovic Gusztávné, valamint édesanyja, özvegy Pöpperl Jánosné javára - saját házukban - két lakószoba igénybevételét jóváhagyta.

1950.: Budapest Főváros II. ker. Tanács V. B. „Előadó ív” elnevezésű és 3271/3278/1950. sz. véghatározata e lakás további két szobából álló részét - a Külügyminisztérium átírata alapján - igénybe vette és társbérlőként Egger Lajost és családját behelyezte. Az 1950. évi házadót a tulajdonos, Ljubovic Gusztávné terhére kivetették és azt 11388 adófőkönyvi tételszám alatt befizette.

1952.: Az 1952. évi 4. számú törvényerejű rendelet I. paragrafus a, pontjában foglaltak alapján a házias ingatlan 1952. február 17-én hatállyal állami tulajdonba vették. (Végzés száma: 4741/52.I.K.) Az 1952. április 8-án kelt értesítésében a Fővárosi II. kerületi Ingatlankezelő Vállalat közölte a bérlővé társbérlővé minősített, immár volt tulajdonosokkal, hogy február 15-től kezdődően mennyi lakbért kötelesek fizetni.

1957.: Ljubovic Gusztávné - mint egykori tulajdonos - 1957. július 18-án beadványban kéri volt ingatlanának az államosítás alóli mentesítését. Beadáványában arra hivatkozik, hogy sem az ingatlan, sem ő nem esnek az 1957. évi tvr., sem annak végrehajtási utasítása-

inak hatálya alá. Személyes meghallgatását követően, az év decemberében írásban megadta a szükséges kiegészítő adatokat.

1959.: Budapest Főváros Tanácsa V. B. III. Igazgatási Osztálya az 1959. július 9-én keltezt és 38724/1958. III. számú határozatával - hivatkozva a Végrehajtó Bizottság A/2498. számú állásfoglalására - a mentesítési kérelmet elutasítja. Az elutasítás indoka külön figyelmet érdemel: A kérelmező „nem vitatta, hogy férje báró volt”.

1970.: A II. ker. Tanács V. B. Lakásügyi Osztálya 33991-2/1970. és 34034/2/1970. számú határozataival - fenntartva a lakás társbérlét jellegét - annak bérlőjéről Ljubovic Sándort, valamint Simonyi Pálné, született Egger Klárát jelölték ki, miután a szülők társbérlői jogaikról gyermekeik javára lemondtak.

1986.: Az eredeti tulajdonos örökösé szívósnak bizonyult, túlélte a társbérlőket. Egger Lajos, Egger Lajosné, valamint leányuk, Simonyi Pálné halála következtében 1986. áprilisában a társbérlét megüresedett. Ezért a négy-szobás lakást a budapesti II. kerületi tanács V. B. Lakásügyi Osztálya a IV/1346/86. számú, immár sokadik határozattal Ljubovic Sándornak és ne-jének, Gálffy Zsuzsannának, valamint családjuknak kiutalta. Az egykori tulajdonos gyermekének eme „kedvezmény” fejében 86500,- forint használatbavételi díjat kell fizetnie, amelyet a család 1987. február elseje óta rendszeresen törleszt.

1989.: Ljubovic Sándor gépészmérnök előterjesztést fogalmaz meg: „Nevezett ingatlan egyetlen jogos örököséül vitatom a 38724/1958-III. számú fővárosi tanácsi határozatban foglalt és a mentesítési kérelmünket elutasító határozat jogalapján azon indoklás alapján, hogy anyám, néhai Ljubovic Gusztávné „nem vitatta, hogy férje báró volt”.

A házat kizárólag és egyedül anyagi nagyapám, Pöpperl János építette kifejezetten leánya részére. Anyai nagyapám a HSCS Mezőgazdasági Gépgyár tervező irodájának vezetőjeként, kidolgozott szabadalmi alapján a gyár által neki kifizetett szabadalmi díjából fedezte az építkezés költségeit: tudomásom szerint nagyatyám szabadal-

mai közül jó néhány még napjainkban is használatban van. Anyám kizárólagos jogosultságát igazolja az a tény is, hogy a házastársak között a vagyonszükségnek 1937-ben bekövetkezett megszüntetése kapcsán ezen ingatlan nem képezte megosztás tárgyát, azaz örökös jogom kétségbe vonhatatlan. Anyámnak az új, a szocialista társadalomban elfoglalt helyét jellemzi az a körülmény is, hogy 1952-ben nem telepítették ki, hanem folyamatosan a házban lakhatott. Jómagam, Ljubovic Sándor gépészmérnök, aki 1921. október 2-án Nagybecskereken születtem, 1949. május 19-e óta, folyamatosan 36 éven át ugyanannál az Autójavító Vállalatnál, illetve annak jogutódjánál a 11. sz. AFIT-nál dolgoztam, - 1985. december 31-től nyugdíjas vagyok. Ettől kezdve is dolgozom az Angyalföldi Autójavító Vállalatnál, valamint az Autószerviz Társaságnál: 1967 óta igazságügyi gépjárműszakértőként is tevékenykedem. Több szakmai elismerés mellett a Magyar Népköztársaságtól a Honvédelmi Emlékérem és a Munka Érdemrend bronz fokozata kitüntetések kaptam. Feleségem, Ljubovic Sándorné, sz. Gálffy Zsuzsanna, mint közegészségügyi és járványügyi ellenőr tizenkét éven át állami, köz-igazgatási szolgálatban állott, majd tizenhárom éven át külügyi (külföldi érdekeltségek) ill. külkereskedelmi munkakörökben töltött be. Kiegészítésként előadom, hogy a ház tetőtérben 1982-ben tanácsi engedéllyel 3 szobás lakás létesült és bérlő lakja a már említett másfél szobás lakást is.

Amennyiben a teljes ingatlan javunkra, a volt tulajdonos örökösének javára való mentesítését a többi bérlakás, illetve a bérlők érdekvédelme akadályozná, kérem a nekünk hivatalosan kiutalt négy-szobás bérlménynek és az azzal arányos telekrésznek a mentesítését, és azt, hogy ezen ingatlanrészünk örökösöként juttassák vissza a Ljubovic Sándor.

1990.: A Lakásbérlők Egyesületének véleménye szerint Ljubovic Sándorék igénye a mások szerzett jogait és érdekeit figyelembe véve fogalmazódott meg, és példa értékű lehet. A jelek szerint azonban sem az igazság, sem a jogos méltányosság mindmáig nem érvényesült.

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának mősora 1990. április 2-8-ig

Hétfőtől péntekig állandó műsorok: 6.00 és 7.00 órakor Krónika (Kossuth)

Hétfő
5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból - Dél-dunántúli útiról - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - Ügyeletek hírei - 7.55: Eseményösszefoglaló). Szerkesztő: Kovács Imre. 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális, 16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd
5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Jelentés az utakról - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - 7.55: Programajánlat). Szerkesztő: Kovács Zoltán. 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális, 16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda
9.00-11.00: Ünnepi magazin. Szerkesztő: Németh Károly (Közben 10.00: Hírek). 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális, 16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök
5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Ügyeletek jelentik - Körzeti időjárás - 7.15: Dél-dunántúli krónika - 7.55: Eseményösszefoglaló). Szerkesztő: Somogyvári Valéria. 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nyelvű nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális, 16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek
5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Útinform - Ügyeletek jelentik - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Időjárás - Hétfő sportja - 7.55: Programajánlat). Szerkesztő: Zsoldos László. 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nyelvű nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális,

16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat
8.00-10.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja. Szerkesztő: Balogh Zoltán. 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nyelvű nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális, 16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap
9.00-11.00: Vasárnapi magazin. Szerkesztő: Simon Márta. 10.00: Hírek. 10.05: Szerkesztünk együtt. Zenés összeállítás hallgatóink kérésére. A mikrofonnál Lenk Irén. 13.00: Szerbhórvát nyelvű nemzetiségi műsor. 13.45: Német nemzetiségi műsor. 14.30: A Pécsi Stúdió három nyelvű szolgáltató és kereskedelmi mősora (közben hírek: 15.00: Petőfi, 16.00-17.00-18.00: regionális, 16.30: német és szerbhórvát nyelvű). 18.30: Szerbhórvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. Esti zene, sport, információk. Szerkesztő: Somogyvári Valéria. 20.00-21.30: „Grass und Kuss”, Radio Budapest zenés riport-, tüzenet- és kívánságmősora külföldi és hazai németek számára. Szerkesztő: Helga Hartmann.

Deutschsprachige Radioprogramme von Studio Fünfkirchen vom 02. 04-08. 04. 1990.

Melodie und Rhythmus täglich von 13.45-14.30.

Montag: Nachrichten. Montagmagazin. Redakteur: Willy Graf.

Dienstag: In der Muttersprache. Schulfunk. Neue-Zeitung-Vorschau. Berichte und Nachrichten. Red.: Willy Graf.

Mittwoch: Nachrichten. Jugendfunk. Redakteur: Zoltan Weisenfeld.

Donnerstag: Nachrichten. Aus Geschänkbändern herausgewählt. Wunschkonzert. Redakteur: Willy Graf.

Samstag: Sie wünschen, wir spielen.

Sonntag: In der Muttersprache. Frühlingstage in Gara. (Reportagensendung.) Redakteur: Zoltán Weisenfeld.

Plan emisija od 2-og travnja, do 15-og travnja 1990-e godine.

Hrvatskosrpska redakcija.

2. 04. ponedjeljak: Na pocetku tjedna. Glazbeno informativna emisija.

3. 04. utorak: Vijesti. Izvjestaji. Narodnosne alternativne organizacije o svojim dosadanjim razultatima. Urednik: A. Pavlekovic.

4. 04. srijeda: Vijesti. „Na valu mladih” YU-POP kucic.

5. 04. cetvrtak: Vijesti. Privredni magazin.

6. 04. petak: Vijesti. Ponuda programa za kraj tjedna. Sport i slobodno vrijeme.

7. 04. subota: Po zeljama slusalaca. Glazbena emisija.

8. 04. nedjelja: „Na maternjem jeziku” Nada cvjetene nedjelje”. Urednik: B. Catic.

9. 04. nedjelja: „Na maternjem jeziku” Nada cvjetene nedjelje”. Urednik: B. Catic.

RTV

folytatása. 17.46: Magyar zeneszerzők. 18.30: A véges végtelen - Az első ezredforduló tudományossága. 18.55: Öt perc zene. 19.05: Spanyol nyelvlecke kezdőknek. 19.20: Angol társalgás középhaladóknak. 19.35: Kapcsoljuk a Pesti Vigadó - A Keller vonósnegyes hangversenye. Közben: Kb. 20.20: Vári Attila novellája. Kb. 20.40: A hangverseny-közzétetés folytatása. Kb. 21.30: Tenoráriák. 21.47: Újlemezeinkből. 23.00: Bemutatjuk John Scofield „Frat Qu” című dzsesszlemezét. 23.41: Régi fűvésze.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgatóé a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangzó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokból. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatóé a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világadassági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: For-

Eseménynaptár

110 évvel ezelőtt, 1880. március 30-án született Dublinban Sean O'Casey író-dramáiról. A főváros szegénygyedében nevelkedett, részt vett az 1913-14 őszi-téli dublini nagy sztrájkban, majd az Ír Polgárhadsereg szervező tükára lett. Első darabját 1923-ban mutatták be („Egy orvlövész árnyéka”). Később az „Ezüst kupa” darabja bírálati miatt az 1926-ban megkezdett angliai tanulmányútja ottani önkéntes száműzetésévé vált. Utolsó nagy csatáját a dublini érsek ellen vívta, a szertetet és megbékéltést hirdető „Ned atya dobjai” betiltása miatt. Megemlítjük még a „Junó és a páva”, „Az eke és a csillagok” és utolsó remek komédiáját, a „Kukurukú ifiúr” címűt. O'Casey az a drámaíró, akinek legtöbb művét ültették át magyarra az írek közül.

115 esztendeje 1875-ben született Vágó László építész, akinek nevéhez a főváros jelentős városrendezési tervei fűződnek. Fivérével Józseffel együtt a Gutenberg-házat, a Nemzeti Színházat tervezték, a miskolci Nemzeti Színházat építtették újjá.

Dr. K. A.

*
170 évvel ezelőtt, 1820-ban ezen a napon született Ondrej Sladkovic szlovák költő. „Marina és Detvan” című elbeszélőköltemény-sorozata szülőföldje egyszerű emberei életét rajzolta meg, és e munkája a szlovák romantika legnagyobb költőjévé tette.

Keresztrejtvény

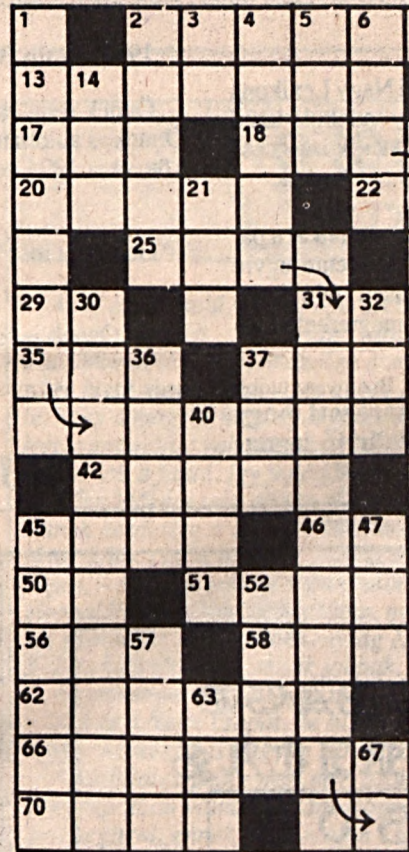
OLVASTUK

VÍZSZINTES: 2. Kiegyensúlyozott gazdaság is kell hozzá. 9. Nagyi. 13. Amely helyről. 15. Kitaróan nézi. 17. Kaukázusi falutípus. 18. A pozsonyi Új Szóban olvas-tuk Mészáros Lászlónak ezt a gondolatát (zárt betűk: C, Ó). 19. Apróhirdetések végén szerepel. 20. Becézett női név. 22. ...keszeg; szálkás, fehér húsu hal. 24. Ipari növény. 25. Mészáros László egy másik, ugyancsak az Új Szóban megjelent gondolata, első rész (zárt betűk: A, L, S). 26. Rövidital. 28. Citromból facsarjuk. 29. A végén előteremt! 31. ... Laredo; mezőgazdasági központ Mexikóban. 33. Repülőjegyet érvényesít. 35. szépen” (Fütyöl ez az én madaram! Arany). 37. Színművész (Attila). 38. Keservesen bír. 42. Osztrák anatómus, egyetemi tanár (Joseph, 1811-1894). 43. Iráni pénzegység. 44. Wales közepén mindig van ebből a világos sörből! 45. Finn kikötőváros, fejtett a faipara. 46. Az egykori Pesti Divatlap szerkesztője (Imre). 49. Erőgépjelölés. 50. Olasz névelő. 51. Titkosírás, rejtel. 53. Pest megyei település. 56. Zavarodott had! 58. Idegen előtagként hetet jelent. 60. Nagyobb kupac. 62. Üdülőbe küld. 65. Nála lejjebb. 66. Állatokat a túldalra hajt. 65. A tarja is ilyen hús. 70. Vad jelzője is lehet.

FÜGGŐLEGES: 1. A második gondolal befejező része (zárt betűk: H, E, E, G, Y, T). 2. Ketűspont. 3. Kegyed. 4. Znojmo csehszlovákiai város német neve. 5. De fájl! 6. A Habsburgokat detronizáló országgyűlés színhelye. 7. Patakocska. 8. Esemény tudnivalóit tartalmazó kiadvány. 9. ... Ferrer; amerikai színész. 10. Aromás vegyületekből levezetett atomcsoport. 11. Rá-

unó. 12. Felém tekint. 14. Fontos élelmiszer. 16. A levesből szedő. 21. Lentről. 23. Tusázik. 27. Elődeink kabátja. 30. Edzőmunkára fogható. 32. Dómjáról is ismert NSZK-beli város. 34. Sógor. 36. A csecsemőgyógyászat egyik honi megalapozója (Pál, 1875-1929). 37. Robbanóanyag. 39. Import olaj! 40. Fűrészes élű maláji tör. 41. ... de Janeiro. 45. Ordít. 47. Francia képzőművész, költő, a dadaizmus egyik képviselője (Jean). 49. Washington a fővárosa. 52. A juhar népies változata. 54. Daphnis és ...; balett Ravel zenéjére. 55. Valaminél lejjebb. 57. Indiai családból származó brit politikus volt (Rajane Palme). 59: ... Laurentia; Romulus és Remus nevelőanyja (acca). 61. Bolondos részlet! 63. Műveltető képző. 64. Gyakran pótól erőtl! 67. Kapura rüg. 69. Numero, röv.

Schmidt János

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.05: Hangszemle. 8.20: Fűtől-fáig. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: Népdalok, néptáncok. Kb. 11.36: Zsebrádió-színház. 12.45: PAF-műsor. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Nemzetiségeink életéből. 14.35: Foglalkozások a dal- és táncmagányban. 15.00: Magyar frás.15.50: Versarchívumunkból. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanács - a szédülésről. 17.05: Magyarországról jövők... 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelkre röviden. 19.40: Népdalok. 19.50: Gong. 20.00: PAF-műsor. 20.30: Legenda és valóság. 21.00: Kislátó. 21.45: Hajszálygökörek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Nemzetközi kulturális szemle. 23.00: Barokk zene. 23.36: A kolozsvári Magyar Opera története.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Peppino di Capri. 9.05: Rigócsőr király. 10.00: Kertbarátok műsora. 10.05: Idősebbek hullámhosszán. 11.05: Mit üzen a Rádió? 11.45: Slavko Avsenik fűvésze-gyűjtésének felvételeiből. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophul-lám. 14.00-16.55: Péntektől - péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ótödik sebesség. 18.30: A Rock Gyermek. 19.05: Garázs. 19.35: Fialatoknak! 21.05: „Jujube” - Julietta Gréco azonos című életrajzi könyve. 22.05: Dobsa Sándor zongorázik. 22.20: Az Ifjúsági Rádió bemutatója. 23.20-0.14: Máról - holnapra.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Jascha Heifetz hedegül és Gregos Piatigorszkij gondolkázik. 9.56: Anna Tomowa-Sintov operáriákat énekel. 10.32: Muzsikáról versben, prózában. 11.00: Szimfonikus zene. 12.33: Monteverdi: Négyzólamú mise. 13.00: Hallgasuk újral! 14.03: Mozart: Idomeneo. Közben: 15.07: Garai Gábor versei. 15.13: Az operaközvetítés folytatása. 16.05: Gulácsy Lajos: A virágtünet vége - Könyvszemle. 16.15: Az operaközvetítés

gőszínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgatóé a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világadassági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képiúság. 9.05: Tévétorna. 9.10: A jégbe zárt nyár - Svéd dok.film. 9.40: Felelet - Tévéfilm. 10.55: A soknevű tó - Osztrák film. 16.50: Képiúság. 16.50: Képiúság. 17.00-19.00: Péntek délután. 17.00: Evgyűgyük. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: Közlekedésről mindekinek. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Néhány első szerelem története... 21.05: Reklám. 21.10: Panoráma. 22.10: A hónap verseiből. 22.30: Főszerepben: a színész. Richard Dreyfuss. 23.00: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képiúság. 17.15: TV2. 17.45: BUM!!! 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.44: TV2. 19.00: Az Arany Ékéslet rejtélye. 19.40: TV2. 20.00: A Standard-ügy. 21.05: Híradó 2. 21.25: TV2. 21.35: Napzárt. 22.00: Koncert Romániájért. Kb. 23.50: TV2.

OSZTRAK TELEVÍZIO: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Sinha Moca. 9.30: Orosz nyelvlecke. 10.00: Iskolatév. 10.30: Kémek háborúja. 12.05: Belpolitikai magazin. 13.05: Hírek. 13.15: Nép-zenélődoboz. 13.25: Jody és az óz. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténus. 16.20: Örször Te még én. 16.35: Slágerek és ötletek. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Tudományos magazin gyermekeknek. 17.35: Mini kvíz. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest. 19.30: Híradó. 20.00: Sport-híradó. 20.15: Euroszaruk. 21.10: Fakökese-lyük. 21.20: Liebling ügyvéd esetei. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer - Film-ajánlat. 22.45: Üdvözöljük Hard Times-ban. 0.25: Hírek. 0.30: Miami bűn. 1.15: Hírek. 2. műsor: 12.10: Sport. 18.00: Sin-

RTL PLUS: 6.00: Alfred Hitchcock bemutatja. 6.25: Halló Európa! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Kedves Bill bácsi. 11.00: Dr. med. Marcus Welby. 11.45: A hatmillió dolláros férfi. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Az egészség művésze. 15.30: Szépség-ápolási tanácsok. 15.40: Hírek. 15.43: Üzleti hírek. 16.00: Egyszerűen állati. 16.30: Murphy papa - Csáládsorozat. 17.10: Játékshow. 17.45: Telebutik. 17.55: Hírek. 18.00: Dr. med. Marcus Welby. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Gemini Man. 20.15: Pisztolypárbaj Mexikóban. 21.50: Hírek. 22.00: Sípjel. 23.00: Hóhérok. 0.35: A sárkány háza. 1.55: Aerobic.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Hírek, időjárás. 19.45: Idő-lánc. 20.00: Koncertkülönlegesség. 21.00: Amerikai földalati. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Kék éj. 23.15: Power Hour. 0.15: Hírek, időjárás. 0.30: Kék éj. 1.30: Időlánc. 1.45-7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Útinapló. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzőlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenődő. 18.50: TV5-klub. 19.00: Jövő. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papirus. 20.00: A törvény nevében! 21.00: Világútlevél. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub: Napoleon Bonaparte. 0.00: Meneküljön, aki tud! 0.45: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyell! 8.30: Hírek, időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Szeretethajó. 9.50: Főzőcske. Horoszkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Tévébolt. 10.30: Láncreakció. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévétőzsd. 14.00: A valódi szellemirtók. 14.25: Utazóknak. Horoszkóp. 14.35: Szeretethajó. 15.25: Tévébolt. 15.50: Tenisz Davis Kupa. Kb. 21.00: Szerencsekerék. 21.50: Hírek, sport, időjárás. 22.00: Igazi lángelme. 23.45: Don Juan. 1.15: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIO: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-napár. 8.30: Mondják meg mit csináljak? - Gyermekműsor. 9.00: Kapcsolásos program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották - nézzék! 13.30: Vetélkedő. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Éjszakai program. 16.30: Magyar Híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk - Vetélkedő. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Muppet Show. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: Időjárás. 20.00: A Los Angelesi törvény - Filmsorozat. 20.55: Hazai show-program. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kulturális magazin. 23.00: A mai sport. 23.05: Éjszakai program. 1.05: Hírek. 1.10: A szombati műsor ismertetése. 2. műsor: 15.40: Műsorismertetés. 15.45: Hírek. 15.50: Tv-naplár. 16.00: Tudományos könyvkirakat. 16.30: Kritikus pont. 17.00: Kölyökidő. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Panoráma 15. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: A hét mősora. 20.45: Tv-Mix. 21.00: Parlamenti krónika. 22.00: Egy szerző, egy film: Az animáció mesterei. 22.30: Filmciklus: Az óceán éjszakája - Játékfilm. 23.00: A szombati műsor ismertetése. Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db, a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Ön már most előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Név:

Cím:

...példányban
megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetait
az alábbi címen:

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelenését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. április 30-ig kitölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbséget, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvtáraknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekket kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314,- Ft-ot

1990. április 30-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Albánia nem tanul

Ramiz Alia, Enver Hodzsa „legjobb tanítványa” még tartja magát. A kelet-európai országokon végigszáguldó forradalmak szele eddig nem bizonyult elég erősnek ahhoz, hogy alapjaiban megrendesse Európa utolsó sztalinista despotájának trónszékét. Az országban „fénykorát éli” a rettegett titkosrendőrség, a Sigurimi. „Jó munkáját dicséri”, hogy becslések szerint közel százezer politikai fogoly sínylődik a fogházakban. A családtagok félnek egymástól, s a belbiztonsági erők alkalmazásában álló tanárok az iskolás gyerekek beszámoló alapján vitetik el a másként gondolkodó szülőket. A rendőrség és a hadsereg puskatúzzel válaszol a reformokat követelő tömegeknek. Az országból elmenekült görög nemzetiségűek elmondása szerint a rendőrök arra kényszerítik a járókelőket, hogy bántalmazzák az éppen akkor elfogott ellenzékieket. Albánia börtönné vált.

Néhányan úgy vélik, hogy az alapvető reformokat leginkább Nexhmije Hodzsa, az 1944-től 1985-ig országgló Enver Hodzsa özvegye ellenzi, s Ramiz Alia, az ország első számú vezetője az ő parancsait követi. A realitások azonban – akik a politikus életpályájából vonják le következtetéseiket – más véleményen vannak, s úgy vélik, hogy ő is csak kirakatreformokat hajlandó végrehajtani, s féltve őrzi tekintélyuralmának valódi alapjait. Alia mindig kényesen ügyelt arra, hogy ne kerüljön szembe Enver Hodzsa politikájával. Minden alkalommal részt vett a „nagy vezér” külföldi elvarátaival folytatott tárgyalásain, s kapcsolataikat családi szálakkal is megerősítették: Hodzsa fia, Ramiz, Alia lányát vette feleségül. Albánia jelenlegi ura 1982-ben is gazdája pártját fogta, amikor az országgló Enver Hodzsa utódjának tekintett Mehmet Sehu tisztázatlan körülmények között távozott az élők sorából. Hivatalos jelentések szerint a titkosrendőrség vezetője öngyilkosságot követett el, ám ezt a magyarázatot sokan kétségbe vonják.

Amióta néhány év óta Ramiz Alia hatalmon van, s saját kezébe vette az irányítást, mindent megtesz a rendszer konzerválására, s még arra is hajlandó volt, hogy a minap korlátozott reformokat hirdessen a belföldi ellenzék és külföldi bírálóinak elhallgattatására. A valódi szándékot talán nem is a tavaly évi végkielégítési törvény, hanem Ramiz Alia Kelet-Európával kapcsolatos megnyilatkozásai világítják meg a legjobban. Az Albán Munkapárt első titkára – aki a „demokratikus” hagyományok szellemében magának mondhatja az államfői posztot is – minden kínálkozó alkalmat megragad arra, hogy elmondja véleményét azokról a változásokról, amelyek szerinte romba döntik ezeket az országglókat. A vezér azt is hangsúlyozza: Albániát nem befolyásolják ezek a reformok, az ország nem hajlandó elárulni a szocializmust, s nem hatnak rá az „imperialista” intrikák sem.

Alia valószínűleg még egy ideig valóban fenn tudja tartani immáron teljesen elszigetelt rendszerét. A történelmi talpasztalatok azonban azt mutatják, hogy amennyiben egy diktátor reformokra kényszerül, az annak a jele, hogy már számára is érzékelhetőek a hatalom épületén megjelenő repedések. Ezeket azonban addig még senkinek sem sikerült tartósan kijavítania.

MTI-Panoráma

**A SZEKSZÁRDI
505. IPARI SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET**
1990. ÁPRILIS 3-ÁN 9.00-15.00-IG
FIZETÉSNAPI VÁSÁRT RENDEZ A
SAMSONITE HUNGARIA KFT
BŐRDÍSZMŰVES TERMÉKEIBŐL
40-50%-os árengedmény

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

..... példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesíték.

A megrendelő neve:

Címe: (város, kerület, utca, ltp., emelet, ajtó):

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,- Ft,
negyedévre: 600,- Ft,
fél évre: 1200,- Ft,
egy évre: 2400,- Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem ki.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül az alábbi címre adják fel:

Vidéken: postahivatal, helyben
Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELIR)
Budapest XIII., Lehel u. 10/a.

**Hirdetését
telefonon is
feladhatja**

Pécs (72) 41-580
Szekszárd (74) 16-277
Dombóvár (74) 66-779
Tolna (74) 40-476
Gerjen (75) 37-060

Tisztelt szekszárdi nyugdíjas pedagógusok!

Tudjuk, hogy önöknek is anyagi gondjaik vannak. Fogadják el segítő kezünket.

A lakásaikban jelentkező hibákat nagy árengedménnyel kijavítjuk.

Keressék az 505. Ipari Szakmunkásképző Intézetet megrendeléseikkel.

Ügyintézőink:

Kasza Sándor
festési és kőműves munkák
Schróth Jenő
viz és fűtésszerelési munkák
Csik Attila
lakatos, asztalos és villanyszerelési munkák

Címünk:

Szekszárd, Széchenyi u. 2-10.

Telefon: 11-288

Demokratikus

Átalakulási

Törékvések

Utja

Magyarországon

APRÓHIRDETÉS

Biztos nyerő 90 szám variációja 104 szelvényen. Minden héten nyerő találat. Utánvétel: 400,- Ft. Braun Tibor, 7202 Dombóvár, Pf.: 19/x.

Menyasszonyruha-kölcsönzés! Gyönyörű külföldi ruhakölcsönzések, kellekek, koszorúslányruhák. Lászlóné, Tolna, Deák F. u. 8. Telefon: 74/40-296. Nyitva: keddtől péntekig 9-17-ig, szombaton 9-12 óráig.

Menyasszonyruha-kölcsönzés, Szekszárd, Klapka u. 30. Babits-iskola, volt sajtópince feletti utca.

Kardkirályok a hercegségben

Pénteken Monte Carloban, a monacói kishercegségben a kardvívás „királyai” randevúznak. Itt lépnek pástra ugyanis a tavalyi Világ Kupa pontverseny legjobbjai, az első nyolc helyezett vívó. A pénzdíjas viadalon a magyar színeket – akár csak tavaly – az olimpiai bajnokcsapat három tagja, a „Mester” cím védője, Bujdosó Imre, a Világ Kupa győztes Szabó Bence, valamint Nébald György képviseli. Az elutasítás előtt Szabó Bencét (28) kérte esélylatolgatásra az MTI munkatársa.

– Nagyon erős lesz a mezőny, dehát ez mindig így van – mondta. – Mellettünk a világbajnok szovjet Grigorij Kirijenko, Szergej Korjaskin és Georgij Pogoszov, valamint a szülői bronzérmes olasz Giovanni Scalzo, a francia Pierre Guichot szerzett jogot az indulásra. A tavalyi viadal nem volt túl szerencsés számomra, mert az első találkozón 2–1-re kikaptam a bolgár Vaszil Etropolszkitól, pedig én vezettem. A vereség a búcsút is jelentette, nem vívhattam tovább. Hogy mi lesz most? Nagyon nehéz megjósolni. A ranglista alapján Scalzo vagy Guichot lesz az ellenfelem.

– *Ellenük milyen a mérlege?*

– Általában eredményesen vívok ellenük, Guichot-t például a hónap elején a „Hét Nemzet” csapatversenyén kétszer is legyőztem. Igaz, Scalzótól legutóbb 2–1-re kikaptam, pedig én vezettem. Egyébként a Mester Torna egészen más, mint a Világ Kupa versenyek. Ezen este lépünk pástra, szinte bemelegedni sincs alkalmunk, s a végső sorrend kialakulásában nagy szerepe van a pillanatnyi idegállapotnak. Tudásbeli különbségről ilyen szinten ugyanis nem is nagyon lehet beszélni.

– *A Mester Torna után hogyan tovább?*

– Még két Világ Kupa viadal van hátra: a jövő hét végén Varsóban, májusban pedig a Luxardo Kupán indulunk. Én jelenleg a második helyen állok a pontversenyben, de minimális az előnye Kirijenkónak. Jó lenne ledolgozni a hátrányt, és ismét kupát nyerni – fejezte be Szabó Bence.

Lipcseben szombaton és vasárnap a női törzsök vetékednek a Világ Kupa-pontokért. A magyar színeket Pusztai Ildikó, Mincza Ildikó, Horváth Brigitta, Lantos Gabriella és Gáll Angyal képviseli.

Európa egy nagy futballnap után

Még a legöregebb futballdukkerek sem igen emlékeznek arra, hogy Európában egyetlen napon annyi válogatott mérkőzést játszottak volna, mint ezen a héten szerdán. Tizenegy pályán vívtak csatát (a 12. mérkőzés kedden volt), s a nyári olaszországi világbajnokság 24 résztvevője közül 13 színre lépett, igyekezett felmérni, hol tart a felkészülésben. Világbajnokok (Brazília, Anglia, Argentína) mellett az Európa-bajnoki címvédő hollandok is ott voltak a „nagy napon”, s közülük csak az angoloknak sikerült győzelmet aratni. Nagy meglepetés az osztrákok malagjai sikere, hiszen idegenben 0–2 után nyertek 3–2-re a csalódott spanyolok ellen. Ez az eredmény több mint figyelemre méltó a magyaroknak az április 11-i salzburgi, osztrákok elleni 90 percre. Összesen 35 gól esett a tucatnyi mérkőzésen. A találkozókat 305 ezer szurkoló látta, s a nézőcsúcsot a „futball templomban” a Wembley stadionban lejátszott Anglia – Brazília találkozón könyvelhették el (83 ezer). A negatív rekordot viszont a luxemburgiak Izland elleni összecsapása hozta, alig négyszázan voltak a tribünökön, s ráadásul csapatuk vereséget szenvedett. Ismét pályára lépett az Egyesült Államok Budapestén járt csapata (két helyen változott az összeállítás), de a vb-résztvevő ezúttal is veszített; egyetlen játékos, a három gólt szerző Ulf Kirsten győzte le a tengerentúliakat.

A hírügynökségek csütörtökön nagy

terjedelemben számoltak be a legnépszerűbb sportág gazdag napjáról, a jelentésekből készítették összefoglalót az MTI munkatársai.

A dél-amerikai világbajnokok és az Európa-bajnoki cím védőjének vereségét hozta a három legnagyobb érdeklődéssel várt VB-előkészületi találkozó. A háromszoros világbajnok Brazília és a VB-címvédő Argentína a brit szigeteken vallott kudarcot, míg a kontinenslő, de erősen tartalékos hollandoknak a szovjetunió vágott vissza az 1988-as EB-fináléban elszenvedett vereségért.

Londonban a zsúfolásig megtelt Wembley stadionban a házigazda Anglia Gary Linekernek a 35. percben szerzett fejesgóljával a brazilok ellen is megőrizte 15 mérkőzésen át tartó veretlenségét, ami egyidejűleg azt is jelentette, hogy a dél-amerikai ugyanennyi találkozóán át tartó sikorsorozata véget ért. Sebastiao Lazaroni brazil szövetségi kapitány szerint Anglia nem érdemelte meg a győzelmet, amit alátámasztani igyekeznek azok a hírügynökségi jelentések, miszerint a 65. percben a csereként beállt Müller gólabarát tartó labdáját az angol védő, Pearce kézzel hátrította, de ezt a bíró nem vette észre, így a jogos büntető elmaradt. A csalódott Lazaroni csapatát ismét azzal az új felállással küldte a pályára, amelyben a söprögető öttagú védősorban szerepel.

A győztes csapat szakvezetője,

Bobby Robson elégedetten nyilatkozott: „Különösen büszke vagyok arra, hogy a brazilok veretlenségi sorozatát meg tudtuk szakítani. Nagyon fontos, hogy megtanuljunk megőrizni a vezetést.”

Anglia számára az egyetlen szomorú érdekesség az volt, hogy a 114. válogatottságú szereplő veterán kapus, Peter Shilton a 11. percben egy védővel történt ütközést követően megsérült.

A két csapat a következő összeállításban szerepelt:

Anglia: Shilton (Woods, 11. p.) – Stevens, Butcher, Walker, Pearce – McMahon, Platt, Waddle – Beardsley (Gascoigne, 78.) Lineker, Barnes

Brazília: Taffarel – Jorginho, Mozer, Mauro Galvao, Branco, Ricardo – Dunga, Silas (Alemao, 46.), Valdo – Bebeto (Müller 63.), Careca.

Már nem is jelent a közvélemény számára nagy szenzációt a világbajnoki címvédő Argentína újabb veresége ezúttal Skóciától. A Japánban reklámkötelezettségeinek eleget tevő Diego Maradona nélkül felállt argentin csapatnak a glasgow-i találkozó volt sorozatban a kilencedik, amelyen nem tudott gólt szerezni. Így fordulhatott elő, hogy a VB-döntős Skócia Stewart McKimmie 32. percben lött góljával történelme során először győzött Argentína ellen. A szigetországiak végigtámadták a találkót, s meglepetésre csak a védő McKimmie tudta bevenni

Pumpido kapuját. A góllövő a mérkőzés előtt egy nappal került a keretbe, és öt éve egyáltalán nem tudott találatot elérni.

Az összeállítások: Skócia: Leighton – Gouch, McKimmie, Levein, McLeish – McLeod, Bett (Aitken, 89.) – McCall, McInally (McClair, 74.) McStay, Fleck

Argentína: Pumpido – Batista, Bouza, Sensini, Fabbri – Ruggeri, Calderon – Basualdo, Burruchaga (Troglia, 49.), Valdano (Balbo, 45.), Caniggia.

A Kijevben megrendezett Szovjetunió – Hollandia összecsapáson az első két, 11-esből szerzett találat után a csereként beállt Ljutij, aki a Bundesligában szereplő Schalke 04 játékos, a 80. percben döntötte el a mérkőzés sorsát. A hollandok „mentségül szolgálhat”, hogy az EB-győztes tizenegyből mindössze hárman kaptak helyet a kezdőcsapatban. A hollandok bánatát fokozta az a tény is, hogy Gullit után újabb kulcsemberük dőlt ki a sorból: Peeper egy ütközés során a lábát törte.

A két együttes így állt fel:
Szovjetunió: Daszajev – Gorlukovics, Higijatulinn, Kuznyecov, Rogijonov (Jakovenko 46.) – Rac, Alejnnyikov (Zigmantovics 46.), Litovcsenko, Cserenkov – Protaszov (Ljutij 61.), Borodjuk

Hollandia: van Breukelen – Sturing, Rutjes, R. Koemna, Fraeser – Wouters, Witschge, van t,Ship (Laamers 83.), Bosman (van Lund 55.) – Kieft, Peeper (Eikellkamp 24.)

Egy millió forint – hat szakágnak...

– Kellermayer Sándor az utóbbi években „autós” volt, 1986-ban a Forma-1 szervezőbizottságának titkáráként, majd három évig a Gazdasági Társaság ügyvezető igazgatójaként tevékenykedett. A lovas szövetség tavaly megválasztott főtitkára nehezen szakadt el a Hungaroringtől, a Magyar Nagydíjtól, de március eleje óta már kizárólag a lovasok gondjaival foglalkozik.

– Nem ismeretlen emberként választották meg főtitkárnak, 1984-ben ugyanis fő szervezője voltam a szilvásváradai fogathajtó világbajnokságnak – nyilatkozta Kellermayer Sándor. – Ezt követően szorosabban kötődtem a sportághoz, s ezért külön megiszteltetésnek éreztem, hogy szükség van a segítségemre.

– *Eszerint véglegesen szakított a Forma-1-gyel?*

– Nem teljesen, volt munkatársaimhoz ma is barátság fűz, s amennyiben igényt tartanak tanácsaimra, nyugodtan megkereshetnek.

– *Mi a legsürgetőbb feladat, amit a*

lovas szövetség, pontosabban a Magyar Lótenyésztő és Lovassport Egyesületek Országos Szövetségének főtitkáráként meg kell oldania?

– Nagy változást hozott a szervezet életében, hogy a tenyésztői munka szorosan kapcsolódik a sporthoz. Ez nagy előrelépést jelent, akárcsak az a tény, hogy a szövetség önálló jogi személyként működik. A legfontosabb feladatunk pedig az, hogy összehangoljuk a két említett terület tevékenységét. Ezt nem könnyű megvalósítani, mivel az állami támogatást alaposan csökkentették.

– *Mekkora összegből gazdálkodhatnak évente?*

– Összesen kétmillió forintot kapunk, s a pénz felét a szövetség fenntartására, másik részét pedig a sportlók versenyzetésére, a válogatott keretek támogatására fordítjuk. A hat lovas szakág összesen egymillió forintból gazdálkodik 1990-ben. Aligha kell részleteznem, hogy ez a pénz mire elég manapság... – mondta befejezősül Kellermayer Sándor.

Ne legyenek illúzióink!

Az új összetételű, ezáltal más szerkezettel magyar válogatott szerdai versége – a megújodást, a változást váró honi focihívek számára – valószínűleg illúzióromboló volt. Már azokra gondolok, akiket az amerikai amatőrök elleni siker kissé megietesített, és ebből többek között azt a következtetést vonták le, hogy a magyar mezőny legjobbjaira épített nemzeti tizenegy merőben más lesz, mint elődje volt. Reményeinket csak táplálta, hogy a mostani kerettagok között sok a fiatal, így fejlődőképes csapatról van szó.

A fejlődőképeség aligha vitatható, így az 1994-es világbajnokság selejtezőinek kezdetéig a szerdán látottnál jobb csapat jöhet össze. De féld, hogy jóval jobb, olyan amilyen már komolyabb nemzetközi feladat megoldására képes, – éppen a szerdai tapasztalatok birtokában – aligha. Tudniillik a világ élvonalához mostani állapotában még nem tartozó francia válogatott játékosai gyorsaság, a robbanékonyság és a technikai utadás tekintetében nemcsak 3–1-es különbséggel voltak jobbakk.

A csapatmunkán kétségtelenül javíthat Mészöly Kálmán. Összeszokottabbá válhat ez a fiatal csapat, de olyan képességek hiányoznak, amelyeket már az egyéni képéssel is nagyon nehéz pótolni.

A külföldiek pedig már nem azok, akik a nyolcvanas évek közepén a Mезey-csapatban voltak. Détári, Bognár, Kovács Kálmán szinte semmit sem tudott segíteni, ennek a rutintalan csapatnak helyenként – már nem először – kerékkötője volt.

Ne legyenek illúzióink! Egyelőre próbáljunk meg felzárkózni az európai középmezőnyhez. Amire – a szerdai 1–3 ellenére van – remény. De ezért is szívesen meg kell küzdenünk.

Bálint Gy.

Zsivkov rokonának nem jó lenni

Harc Ivan Szlavkov(ért) ellen

A Bolgár Testnevelési és Sportszövetség szófiai székházához ezres tüntetés szállt síkra Ivan Szlavkov védelmében. Szlavkov, a Bolgár Olimpiai Bizottság elnöke(?) néhány hét óta letartóztatásban van, amit sokan indokolatlannak tartanak: követelik szabadon bocsátását, és azt, hogy a hatóságok ne kezeljék őt bűnbaként csak azért, mert Todor Zsivkov veje...

Az úgynevezett torzítások és törvénytörések kivizsgálásával foglalkozó parlamentari bizottságtól kapott adatok alapján rendelte el a főügyészség Szlavkov letartóztatását, a lakásán – egy házkutatás alkalmával – talált „nagy mennyiségű fegyver” miatt. (Zsivkovon s a „jobbkezének” számító Milko Baleven kívül csak Szlavkov van őrizetben.) Letartóztatásakor a Bolgár Olimpiai Bizottság élén betöltött elnöki tisztéről azonnal lemondott, ám – és ez az, ami miatt a kérdőjel a neve után került a tudósítás elején – a bizottság ezt nem fogadta el, sőt, óvadék fejében kérte elnökének szabadlábra helyezését. Ez annak ellenére nem történt meg, hogy Atanasz Szemerdszjev belügyminiszter éppen a Demokracija című ellenzéki lapban közölte: a Szlavkov lakásán lefoglalt „nagy mennyiségű” fegyver inkább nevezhető műszemi gyűjteménynek, mint harci eszköznek.

Sok szó esik arról is, milyen sokba került az országának Szlavkovnak az az ambíciója, hogy Szófia a téli olimpia házigazdája legyen – s ez kétszer is kudarcot vallott. Ám a tüntető gyűlés és 16 szónoka szerint ez nem ok a letartóztatásra. A tüntetés mondanivalóját a Rabotnicseszko Delo így tolmácsolja csütörtökön: „Szlavkov annak a némenklatúrának az áldozata, amely ellen több mint 20 éven át harcolt...” A nemzetgyűléshez intézett felhívásban követelik Szlavkov ügyének tárgyilagos kivizsgálását. A nyilatkozatot Neska Robeva képviselő, az ugyancsak ismert sportember vette át.

Érdekessé válik a Szlavkov személye körüli ügyben, hogy fia az a Zsivkov-unoka (Todor Szlavkov), aki ellen „csoportosan elkövetett nemj erőszak” miatt folyik – távollétében – eljárás.

SPORTVILÁG

Riga: A Lett Labdarúgó Szövetség kibővített közgyűlése elsősorú többséggel úgy döntött, hogy a közársaság csapatai részt vesznek a Szovjetunió bajnokságában. Ugyanez a döntés született a különböző korosztályos együttesek bajnoki indulásával kapcsolatban is.

Washington: Posztumusz kongresszusi kitüntetést kapott Jesse Owens amerikai atléta, aki az 1936-os olimpián négy aranyérmert szerzett. A szerda esti ünnepségen Geort bush elnökötől a tíz éve elhunyt színes bőrű atléta özvegye vette át a díjat, az „ötödik aranyérmét”. A magánszemélyeknek adományozható legmagasabb kitüntetéssel, az arany kongresszusi medállal Owensnek „az emberiség érdekében végzett humanitárius szolgálatait” értékelték.

Kaiserslautern: A nyugatnémet labdarúgás élvonalában szereplő 1. FC Kaiserslautern június 30-tól nem tart igényt a szovjet Jevgenyij Sakov szereplésére. A 28 éves csatár, akit az elmúlt év végén szerződtettek a Dnyepri Dnyepropetrovszk csapatától, nem tudott beilleszkedni új együttesébe, s ezért nem tudta beváltani a játékához fűzött reményeket.

Minden adu a franciák kezében volt

„A francia csapat mazurkája”, „Magyar keringő a kékeknek”, „Gall rap-szófia” – ilyen címekkel számolnak be a csütörtök reggeli francia lapok a 3–1 arányú francia győzelemmel végződött budapesti válogatott labdarúgó-mérkőzésről.

A francia sportlap, a L'Équipe összegező véleménye: „Készen állunk a nagy kalandra” – vagyis Platini válogatottja számára az őszi-tavaszi, vereség nélkül befejezett sorozattal véget ért a csapatépítés az EB-selejtezőkre, s az együttes egyre jobban összekovacsolódik.

A lapokban kevés értékelés van a magyar válogatott teljesítményéről, de a Liberation sajnálkozza jegyzi meg Mészöly Kálmánról, aki a válogatottnak rövid időn belül már sokadik vezetője: nehéz ma Magyarországon szövetségi kapitánynak lenni... A bírálatok általában azt állapítják meg, hogy a magyarok az első félidőben még tudtak küzdeni, de a második 45 perc már teljesen a francia főlény jegyében zajlott le, s a francia válogatott számára nem jelentett gondot a győzelem kivívása. A beszámoló túlnyomó része így elsősorban nem is a találkozóra, hanem Platini csapatépítő munkájának elemzésével foglalkozik. A L'Équipe szerint a francia válogatott győzelme egy pillanatot sem volt kétséges, s „minden adu a franciák kezében volt”. A lap Pardo játékát emeli ki, szerinte ő volt a „gazda” a válogatottban, az ő irányításával arattak a franciák kiütéses győzelmet az ellenállásra képtelen ellenfelel szemben. A magyar válogatott csak az első félidő utolsó húsz percében volt veszélyes, de a lap ezt is a franciák számlájára írja.

A francia játékosok közül dicsérik Cantona teljesítményét: két góljá dicséri, de immár rendszeressé vált, hogy a válogatottban mindig sikerül bevennie az ellenfél hálóját. A France-Soir értékelésében a legmagasabb pontszámot Perez kapta: hét pontot a lehetséges tízből. Dicsérik a válogatottba visszatért Fernandez teljesítményét is. A bírálkodásról írva a L'Équipe úgy vélekedik, hogy a francia válogatott ellen megadott tizenegyes „túlságosan súlyos fütélet” volt.

DÁTUM

Megtanulok repülni

Ma már be merem vallani, régóta dédelgetem a címbe említett álmat. Annyi mostanában a hercehurca, hogy elment a kedvem a MALEV-től, amelynek eddigi vezére is hasonló tervre szánta el magát a tegnapi napon. Komolyan mondom, amikor már ismét kezdett volna megjönni a kedvem, akkor kaptam kézbe az MTI-hírt: április elsejétől 15-20 százalékkal drágábban növeszthetünk szárnyakat a légitársaság tarifája alapján. S persze, ezt annak rendje-módja szerint meg is indokolják.

Az csak megerősített, hogy jeggyel még sohasem repültem, nem fenyegetett meg egyetlen arab terrorszervezet sem, sőt üzemeltetési költségeim sem emelkedtek számottevően. Elárulom azonban: mégis repültem egyszer, mégpedig álomban dombról dombra. Ahogy utólag sejtem, engem is az a végzet érhetett el, ami Dino Buzatti novellájában az ifjú grófnőt, aki igen jól érezte magát állhatatos udvarlójával.

Be merem viszont vallani, hogy a magam részéről kidolgoztam azt a repülési tervet, amelyhez elegendőek a mi közepesen fejlett kelet-közép-ugat-európai viszonyaink is. A magyar forint inflációs rátájába kapaszkodok, ez ugyanis mindig fenn fog tartani. Lehet azonban, hogy az ipari termelékenység és az életszínvonal is fontos szerepet játszik abban, hogy ne szakadhasak el a földtől, s ne lőjem ki magam a csillagos égbe. Ha mindez megvan, bejelentem, hogy megfenyegettek – természetesen ismeretlenek –: amennyiben nem hagyok föl a repüléssel, lesz nekem baj. Akkor aztán mindenki sajnálni fog. És nem repülök...

#

A gyógyító sebet ejt?!

Dr. Opris Zénó főorvos úrnak, a Vatra Romaneasca egyik vezetőjének levelet írt a Magyar Orvosi Kamara: „Az európai sajtóban megjelent hírek szerint ön egy olyan politikai szervezet egyik vezetője, amelyik az európai szellemmel ellentétben emberek közötti gyűlölködést szít, és durva erőszakot alkalmaz. Mi, akik önnel azonos hivatást gyakorlunk, az orvosi etikával, eskünkkel összeegyeztethetetlennek tartjuk azokat az emberéleteket is követelő atrocitásokat, melyeket az ön által is vezetett szervezet szellemében követtek el. Akik a sebek gyógyítására esküdtek politikai célokért sebeket nem ejthetnek.”

Lottószámok:

1, 37, 43, 76, 89.

Tárgyneremény: 11. hét

Ki tud róla?

Rác Félix, 17 éves szekszárdi lakos február 2-án azzal távozott otthonról, hogy iskolába megy. Azóta csupán egy alkalommal adott életjelét magáról: február 4-ikén telefonált. Személyleírása: körülbelül 164 cm magas, korának megfelelő testalkatú, haja sötétbarna, szeme fekete. Különös ismertetőjele külső megjelenésén nincs. (Egyébként hasán vakbélműtét csúnya helye látható.) Kérjük, hogy aki a fiatalember tartózkodási helyével kapcsolatban bármilyen felvilágosítást tud adni, értesítse a legközelebbi rendőri szervet, vagy a DÁTUM-ot: Tel: (74/16-277).

Tökés László beiktatása

Tökés László temesvári lelkész, a nagyváradi központi, Királyhágó-melléki református egyházkerület új püspökét május 3-án iktatják be hivatalába. A kolozsvári központi református egyházkerület ugyancsak püspökválasztás előtt áll. Az egyházkerület április 20-i közgyűlésén döntenek egyrészt az újonnan létrehozott egyházmegegyekről, valamint a püspökválasztás áprilisi, illetve legkésőbb májusi lebonyolításáról.

Szovjet követ a Vatikánban

Moszkva rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti rangban képviselőt küld a Vatikánhoz. Ezt a szovjet külügyi szóvivő jelentette be csütörtökön. Az első vatikáni szovjet összekötő Jurin Karlov lesz, aki hivatalos diplomataként eddig Romániában és Olaszországban teljesített szolgálatot.

Nap is, köd is

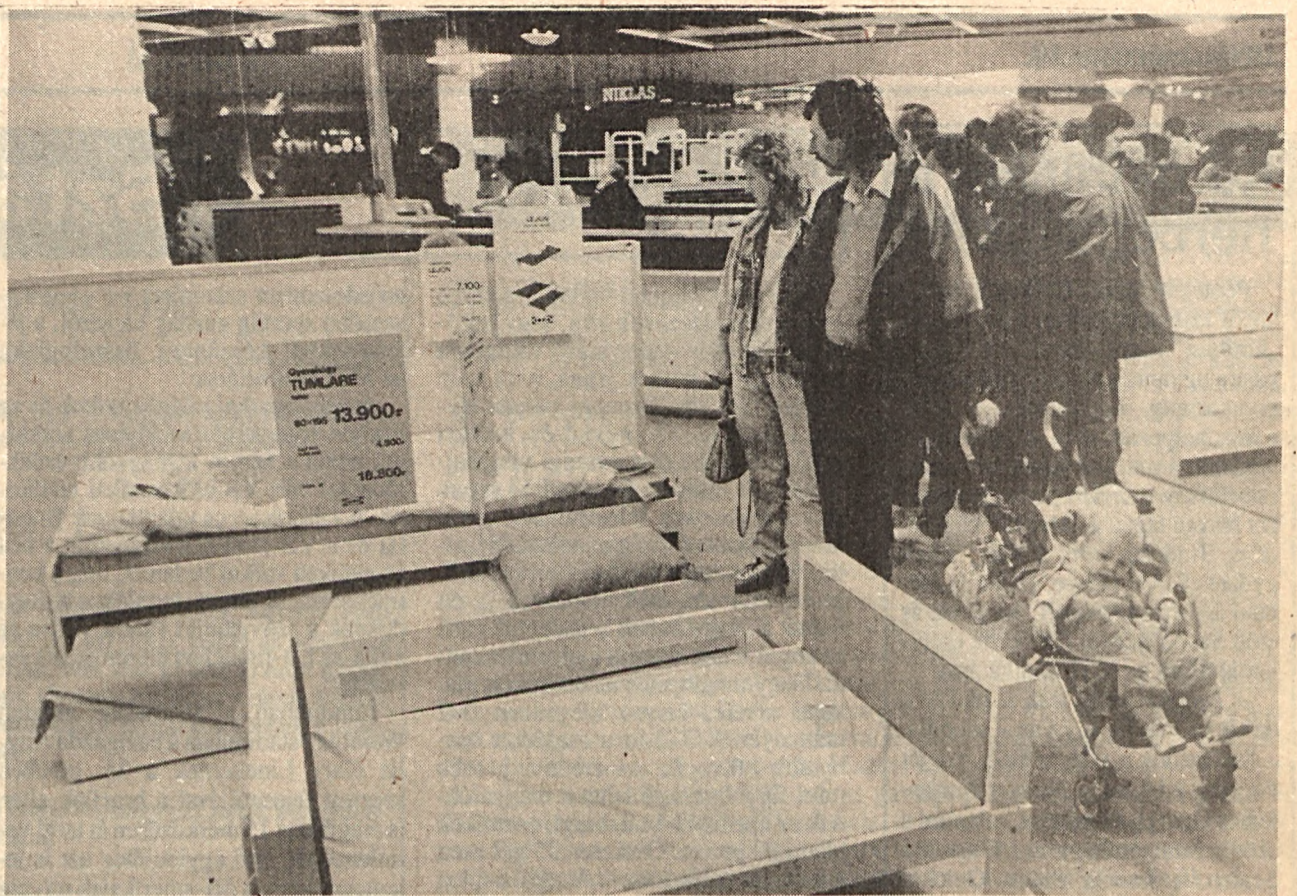
Számottevő csapadék már nem valószínű, csaknem mindenütt számitani lehet többórás napsütésre. Az északi, északkeleti szél megélénkül, a Dunántúlon időnként megerősödik. Hajnalban foltokban köd képződik, és általában 2-7 fokra csökken a hőmérséklet, délután 13, 18 fok várható.

Eltűnt egy ácsmester

Bozóki József 68 éves ácsmester, mélykúti lakos 1990. március 11-én vasárnap tíz óra körül távozott el a bajai autóvásárból EO 11-13 rendszámú fehér színű Lada 1300-as típusú személygépkocsijával, s azóta ismeretlen helyen tartózkodik. Feltehető, hogy bűncselekmény áldozata lett. Bozóki József körülbelül 175 cm magas, sovány testalkatú, arca becsott, szeme barna, haja őszes. Eltűnésekor barna papucscipőt, sötét nadrágot, bordó ingpulvert, sötét kardigánt, sötétzöld zakót viselt. A fején vörösbarna kalap volt. A rendőrség kéri mindazokat, akik Bozóki Józsefet eltűnésének napján, esetleg azóta látták, vagy vele kapcsolatban bármit is tudnak, jelentkezzenek a Bács-Kiskun megyei Rendőr-főkapitányság bűnüldözési osztályán (Kecskemét, Rákóczi út 17-19.) személyesen vagy telefonon (76/27-644), illetve bármelyik rendőrnél.

Hív a haza, vár a MÁV

Záhonyán áthaladt a határon a tizedik, kivonuló szovjet katonákat szállító szerelvény. A MÁV elmondta a szovjetek pontosan betartják az előzetesen rögzített menetrendet. A záhonyi átrakó-állomás felkészülten várja a további kivonuló szovjet egységeket is. Minden feltétele megvan annak, hogy a vágányok nyomtávkülönbsége miatt szükséges átrakás gyorsan, zavartalanul történjen. E munkát teljes egészében a szovjet katonák végzik el. Záhonytól függetlenül is nagy forgalmában sincs fennakadás.

Az IKEA egy életfelfogás – is

„Ne végy ágyat, ha nem próbáltad ki!”

Az IKEA számomra a természetesség, a harmónia és a funkció elválaszthatatlan egysége, amire legbelül mindenki vágyik, de az elmúlt évtizedek ipari háttere képtelen volt ezt produkálni Magyarországon. Nem véletlenül fogalmazott úgy egy külhonnban elismert, idehaza jó ideig éppen-hogy megtúrt festőművész: azt megérti, a szocialista államok miért képesek csupán elavult konstrukciójú autókat gyártani. De azt már nem tudja, hogy ezek a Trabantok, Volgak miért olyan csúnyák?

Hát igen, szoknunk kell a szépet és álmétködnünk azon, ha nem a bumfordi, rikító, hasznavehetetlen, ódivatú portékák között kell a számunkra is elfogadható kiválasztani. Az IKEA más világ. Amit legfontosabbnak tartok, és mint egy használati utasításnak mellettelem az áruház látogatónak: ne az árakon szörnyedjenek el, hanem az összhatást és a számtalan jól használható, részletet, trükköt lopják el maguknak. Hogyan helyezhető el a fényforrás oly módon, hogy bevilágítsa a szobát, mégse legyen bántó a fény? Miként használjuk fel a visszavert fényt a praktikum és a hangulat érdekében? Ehhez természetesen stílusos lámpacsálódokat ajánlanak ezerféle színben, variálható ernaóval. Rafinált tükröbeállításokat, a teret módosító függőny-megoldásokat láthat az IKEA látogatója, és ötlet, fzlés, no

meg szükség szerint beállítható szekrény, polc együttesekben gyönyörködhet. Itt ismeretlen a kötelezően egybetartozó „szekrényoszor”, csakúgy mint a két fotelból, kanapéból álló ülőalkalmatosságok együttese. Ha pénztárcája, elképzelése úgy diktálja, akár egyetlen fotelt is megvehet az ember, vagy éppen válogathat a téglá, négyzet, kör alakú asztalok közül...

Egyszerűen lehetetlen felsorolni mindazt a kínálatot, amivel csalogatja a szépet szerető honfitársakat ez az áruház, hiszen a gyönyörűen megmunkált fenyőbútorok teljes skálája, a legapróbb kiegészítő darabig itt megtalálható. Merész színek, szolid hangulatok, vidám gyermekbútorok – amelyek az egyéniséget hangsúlyozzák. Ez nyeri meg leginkább az ember szívét és azok a fesztelen jótanácsok, amivel minden bemutatás közben találkoznak. Például: „ne végy ágyat úgy, hogy ki ne próbáltad volna!”. Megnyerő és feledtető azt, hogy az itt kapható termékek körülbelül háromszorosára kerülnek a Magyarországon megszokottaknak. És az áruházból távozva talán elnyomja rossz szájízünket: a pénztár feliratánál arra kérnek, működjünk együtt, mutassuk be csomagjainkat, szatyrainkat. Mert azért, ugye, Magyarországon vagyunk, ha a díszletek svédek is...

takács-kapfinger-

Jóteknység est a Megújulás Házáért

A mozgáskorlátozottak Pest megyei Egyesülete Szódligetén kívánja létrehozni a mozgáskorlátozottak sajátos igényeit kielégítő Megújulás Házaát. A ház szálláshelyével, foglalkoztató és egyéb közös helyiségekkel, szakemberek közreműködésével kívánja segíteni a mozgáskorlátozottá vált embertársak felkészülését a teljes jogú részvételre a társadalmi életben.

Ma este a Megújulás Háza javára jóteknység célú gálaestet rendeznek Vácon, a művelődési központban. Fellép többek között Bánffy György, Bitskey Tibor, Bublik István, Hegedűs D. Géza, Mellis György, Oszvald Marika, Zorán valamint a Honvéd Művészegyüttes tánckara, Szalay Antal és népi zenekara, a Vox Humana Enekkar.

E

A városvédő plakátcsősz

Városvédő Ráday Mihály – kinek választási szlogenje szerint nem tékép e táj – nemcsak Pallasz Athéné lándzsájának, hanem az SZDSZ és saját plakátjának védelmét is vállalta. A választási küzdelmet folytató hónapjaitól mindig nagy figyelmet fordított a városképre, s az egyes utcácskák, terek egységére. Ezt a törekvését a plakáttal borított falfelületekre is igyekezett kiterjeszteni. Éjszakáját nem kímélve, március 23-án fél 12-kor, a kampány utolsó perceiben is járőrözött a XII. kerületben. Ellenőrizte a plakátáragasztókat, s ha kellett erőlyesen közbe is lépett. A Kereszténydemokrata Néppárt csapatát például felelősségre vonta, mert három plakátnál többet ragasztottak egymás mellé. De nem elégedett meg ennyivel, nekilátott a „fölsőleg” eltávolításának. Csak a KNDP-sek határozottságának köszönhető, hogy a plakátok végül is helyükön maradtak. Távoztában a bős városképvédő felszólította őket, nehogy leragasszák a fogpasztareklámat – bocsnát – három mosolygó férfió.

Úgy látszik, az SZDSZ és saját plakátjait ragasztó brigádoknak utolsó éjszakai műszakjukban más instrukciókat adott – legalábbis a környéket szemlélve erre lehet következtetni. Kétségtelenül föllelhető az Esztéta uniformizáló szándékának eredménye (az ellenfelek plakátjaira ragasztva).

Tudom, a Moszkva tér már nem tartozik a Járőr körzetébe – bár körülnézve azt hihetnénk átkeresztelték Ráday térnek – talán egy kis időt mégis szakíthatott volna éjszakájából arra is, hogy a téren dolgozó demonstrátorait felvilágosítsa: éjjel után ne ragasszák a RÁDAY feliratot! Tulajdonképpen biztos vagyok benne, TUDTÁK ezt Nélküle is, ennek ellenére MERTÉK és TETTÉK. – Mi pedig LÁTTUK.

montanus

Tudnivalók a vámról

Hasznos kiadvány jelent meg tegnap. A Vám 1990 című füzet az utazóknak a vámmal kapcsolatos teendőit, jogait és kötelezettségeit, a behozható áruk mennyiségi kereteit, a vámkezelés módját, a vámkiadás alapját képező érték megállapítását és leggyakrabban előforduló áruk vámtételét taglalja. A kiadvány közli néhány európai ország vámrendelkezéseit is. A legtöbb olvasót minden bizonnyal az új vámszabályok érdeklik: a 15 ezer forint egyedi értéket meghaladó árukat a kereskedelmi vámtarifa alkalmazásával vámkezelik. Ezen kívül a behozott áruk után 25 százalékos áfát is kell fizetni. A videolejátszó, a -kamera, a -magnetofon után pedig 50 százalékos vámot kell fizetni. A számítógépek alkatrészeinek váma 6,2 és 20 százalék között mozog, a személygépkocsi-alkatrészeké 40 százalék.

Holnap
számunkban
olvashatják,
mi
folyik
a csatornában?